

VISŲ ŠALIŲ KATALIKAI
DARBININKAI VIENYKĖS!

DARBININKAS

EINA ANTRADIENIAIS, IR
PENKTADIENIAIS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ KOOPERATYVĖS SAJUNGOS ORGANAS

Eina nuo 1915 m.

SAUSIO 8 D., 1926, PENKTADIENIS, Nr. 3.

Kaina 5 centai

Angliakasių streikas atsidursias Washingtonan

NETENKA VILTIES

Angliakasių derybų su kompanijomis po pertraukos buvo atnaujintos peritarninkai. Bet susitaikymo čia mažėja. Sakoma, kad tu tuo ginčui reikės pasiekti Washingtoną.

Dabar jau penktas mėnuo kaip streikas prasidėjo.

ŠERAI DARBININKAMS

SPRINGFIELD, Mass. — Gilbert & Barker Mfg. kompanija netrukus išdalins savo darbininkams šerų už \$1.200.000. Per pastaruosius penkis metus kompanija savo šerų pardavinėjo darbininkams. Darbininkams išmokamas dolerį gaudavo kretito už \$1.50. Dabar subscipeja pasibaigę ir šerai išdalinti.

ANGLAS VES ŠVEDE

LONDON. — Eina girdas, kad D. Britanijos sostą įveiks. Vėloso princas, ves Švedijos karaliaite. Tą karaliaitę yra Švedijos karaliaus sesers duktė. Ji mažai buvo žinoma, pasižymėjusi tik madingumu ir mandagumu. Ji apsilankys Londone.

ATAKUOJA AMERIKA

Ispanijos laikraščiai piktai rašo apie Suv. Valstijas už tai, kad toji uždraudė įžabeningą orendžių ir vyruogių iš Ispanijos. Laikraščiai rašo, kad Amerika tokius patenkinia kol nepadarys Europą savo kolonija.

AMERIKOS ŽVEJIS
PALESTINOJ

Vienas Amerikos žvejis, kuris Alaskoj žvejiojimo pramonę vesdamas tapo milijonieriu, atvyko Palestinoje tyrinėti ar negalima bus ten tą pramonę išplėti.

UZ VOGIMĄ KALEJIMAN

CLARION, Ia. — E. J. Thompson, buvęs Citizen State banko kasierius, pagelbininkas mirtis kalėti 20 metų. Jis rastos kaltu pasisavinime \$250.000 pinigų. Jis prie kaltės pripažino.

PRIEŠ BARBERIUS

Berline prasidėjo žmonių protestai prieš barberius už perbrangų rokavimą už skutimą ir kirpimą. Prie protestų prisidėjo ir moterys, kurios kirpdina sau plaukus. Ir joms rūpi pigesnis kirpimas. Valdžia pradėjo daryti tyrimėjimus.

PRANEŠIMAS

Pažaislio vienuolyno reikalais atsilankysiu sekančiose vietose:

Sausio 10 d. Lowell, Mass. par.

Su pagarba,

Kun. V. Dargis

GRAIKIJA GAVO DIKTATORIŲ

ATENAI. — Graikijos ministrų pirmininkas pasiskelbė diktatoriumi. Jis paėmė visą valdžios aparatą savo žinion.

Apie tai jis paskelbė bankiete jo pagerbinai surengtame. Tą bankietę surengė gvardijos karininkai. Bankiete buvo keletas ir kitų ministrų. Jis imas ant savęs visą atsakomybę ir remis ar mijos ir laivyno jėgomis.

UŽDRAUDĖ KVIEČIŲ
IŠGABENIMĄ

Italijos vyriausybė nuo sausio 1, 1926 uždraudė šiemis mėnesiais kviečių išgabėtimą.

KIEK ŽUVO PER AUTOMOBILIUS

Per pereinamus metus Massachusetts valstijoje per automobilių katastrofas žuvo 755 žmonių. Gi užpereinamais metais užvo tik 709. Pernai automobilių sužiedė 25,733 žmones, o užpernai — 19,599 žmonių.

Tas nelaimių padaugėjimas atsitiko ne dėl važiuotojų neatsargumo, bet dėl automobilių skaičiaus padaugėjimo. Pernai automobilių buvo 91,580 daugiau, negu užpernai.

PASIZADĖJO NERŪKYTI

NEW YORK. — Merginos dirbančios del League for Political Education pažadėjo nerūkyti.

Meksiko darbdaiviai nusigando

NUGASDINO DARBDAVIUS

Meksike darbdaiviai labai nusigando. Nuo New Yorko miesto į Meksiką atvyko Frank Muniz ir pramonininkai. A. Muniz užrašė \$40.000. Nusigando vietiniai ir užsienio. Tas išgąsčius kilo dėl naujo darbininkams apginti įstatymo. Tas peikė. Sakė, kad nors dailę įstatymas numato minimum yra remti, bet milijonieris algas ir teipgi dalinimasis rūs Munsey geriau būtų pabėgti. To įstatymo projekto dar nėra baigtas.

NUPEIKĖ PALIKIMĄ

Neseniai New Yorko mieste mirė laikraščiuose Frank Muniz ir palikimą \$40.000. Tas išgąsčius kilo dėl naujo darbininkams apginti įstatymo. Tas peikė. Sakė, kad nors dailę įstatymas numato minimum yra remti, bet milijonieris algas ir teipgi dalinimasis rūs Munsey geriau būtų pabėgti. To įstatymo projekto dar nėra baigtas.

KAUNAS SU RYGA NUGALĖJO VARŠUVĄ

Tolimųjų rytų susisiekimas su vakarais nustatytas per Rygą ir Kauną

MASKVA, 14. XII (Ela). — Tarptautinio susisiekimo konferencijoje Maskvoje, tolimųjų rytų susisiekimo su vakarų Europa kryptis nustatyta per Rygą ir Kauną, bet ne per Varšuvą, kaip buvo pasiūlyta Lenkijos atstovai. Tokiu būdu nustatytas kelias Tokio (Japonija) — Maskva (SSSR) — Ryga (Latvija) — Kaunas (Lietuva) — Berlynas (Vokietija) — Parvyžius (Prancūzija). Kelionė Tokio — Parvyžius apie 15 tūkstančių kilometrų tęsis apie 15 dienų.

LIETUVOS-LATVIJOS EKONOMINIS SUSIARTINIMAS
REALIZUOJASI

Iškelta nuosavybės reguliavimo klausimas

RYGA, 25. XII (Ela). — Gruodžio 21 d. įvyks paskutinis Lietuvos ir Latvijos delegacijų posėdis. Posėdyje prieis susitarimą dėl prie ekonominių santykių priartinimo peritarninkų prekybos sąrašą, kurie artimiausiu laiku bus sudaryti smulkiau. Tam tikslui delegacijos nutarė iki sausio mėn. vidurio derybas pertraukti, deklaruodamos tuo pat metu savo vyriausybę, kad abi vyriausybės iki galutinio sutarties pildymo laikinus tarpusavio prekybos santykiuose minimalinių maitų tarifus.

Be to, į atitinkama Latvijos delegacijos pareiškimo Lietuvos delegacijai pranešė, kad įstatymas apie svetimašalių žemės nuosavybės likvidavimą Lietuvoje dar neįsigaliojęs, ir užtikrino Lietuvos delegacijos pasirūpinimą surasti patenkinamą klausimo išsprendimą apie Latvijos piliečių nuosavybės padėti Lietuvoje ir Lietuvos piliečių Latvijoje.

Atitinkamus dokumentus pasirašė Lietuvos delegacijos pirmininkas J. Purickis ir Latvijos delegacijos pirmininkas K. Umanis.

"DARBININKO" KONCERTE

J. DIKINIS.

"Dzimdzi-Drindzi" artistas, dalyvaus "Darbininko" koncerte

Kompanija apdraudė darbininkus

APDRAUDĖ DARBININKUS

Atlantic and Pacific Tea kompanija apdraudė savo darbininkus. Apdrauda prasidėjo nuo šių metų pradžios. Tai kompanijai dirba 40,000 darbininkų. Apdrauda yra nuo \$300 iki \$10,000. Didumas apdraudos priklauso nuo tarnavimo kompanijai ir nuo užimamos darbo vietos. Be to už papildomas kainas darbininkai gali apsidrausti ant smulkių nuo \$500 iki \$5,000. Sujungta visų darbininkų apdrauda išneš apie \$100,000,000.

Apdrauda yra pomirtinė ir nuo visiško sumegalėjimo pelyti duoną per sužeidimą.

NEDARBAS DIDEJA

Danijoje nedarbas didėja ir pagerėjimo dalykų nusiūmė. Bedarbių yra 85,000. Kadangi Danijoje iš viso gyventojų tėra 3,300,000, tai skaičius bedarbių didelis. Per pereinamą savaitę bedarbių skaičius padaugėjo ant 10,000.

SUSITAIKE

Švedijos audėjų mija turėjo nesutikimų su darbdaiviais. Darbininkai buvo besirengių streikuoti. Tada kompanijos užbėgo jiems už akių ir paskelbė lokautą. Iš darbo buvo atstatyti 30,000 audėjų. Dabar valdžiai be tarpininkaujant mija su kompanijomis susitaikė.

NUSIZUDE

WASHINGTON. — W. O. Lowe pamatęs pačią nutant vaiką, aplupo ją. Bet mojų del šio įvykio taip susikrino, kad paėmė revolvėrą ir nusišovė.

PAGAUTAS PAGIOS

ZUDYTOJAS

SPRINGFIELD, Mass.

Frank Proulx supjaustęs su bučeriniu peiliu pačią, bandė pats pasipjausti. Bet buvo sugautas dar gyvas ir suareštuotas. Kautėjos jam paskirta \$15,000. Negalėdamas kautėjos užsistatyti paguldėtas į kalėjimo ligoninę. Pati jo mūšė ir gal išlik.

SŪNUS TĖVA NOREJO
APIPLĖŠTI

WORCESTER, Mass.

Louis Parkette, 17 m. amžiaus, užsidėjęs kaukę, užpuolė gatvėje tėvą, kuris nešė \$500 darbininkams algas išmokėti. Bet "holdup" ne pavyko, vagilius su savo talpinuku turėjo bėgti. Vienas vagilių suimtas ir pripažino. Kitas dar slapstosi.

NAUDOJASI

New Yorko namų statymas nei kiek nemažėja. Pelnai daromi dideliais namais. Iš to naudojasi darbininkai. Budavojimo darbininkai pareikalavo algų pakėlimo. Karpenteriai ir mūrininkai pareikalavo penkių dienų savaitės darbo.

LAUKIA PRIPAŽINIMO

Rusijos oficialis prekybos laikraštis parašė, kad per 1925 metus Rusijos prekyba su Amerika siekė \$105,000,000. Šitas faktas, rašo, tamsi laikraštys, turės pakankinti Amerikos valdžią pripažinti Rusiją.

NUSIZUDE 153 KAREIVIAI

Austrija teturi maža armiją. Jos iš 16,000 kareivių. Bet iš jų pereinamais metais nusižudė 153 kareiviai.

Sapnas virto tikrenybe

PAILGYS AMŽIŲ

NEW YORK. —

Vidutinis šio miesto gyventojų amžius yra 54 m. Naujai paskirtas sveikatos komisijos narys Dr. Harris sakė, kad žmonių amžių galima pailginti dešimčia metų. Bet reikės, kad žmonės pamirėtų ilgesnio amžiaus ir klausytų sveikatos patarimų.

Dr. Harris turi tam tikrą planą ir jam įvykinti truks 10 metų. Pirmiausia reikia sumažinti kūdikių mirtinumą, paskui vaikų pripratinti prie sveikatingumo papročių ir po to suaugusių raginti sveikatingumo laikytis. Vaikų mirtinumas su mažės, jei motinos žindys savo kūdikius. Senesnių vaikų papročiai bus nustatyti mokyklose. Suaugusieji sveikatingumo bus pamokinti per tam tikras paskaitas, per "mūvius" per laikraščius, per knygeles.

SVEIKATINGUMAS PER
TEATRA

Suv. Valstijų Džozos Sąjunga pernai buvo paskelbusi konkursą rašyme sceniško veikalo, kuris rįstųsi su sveikatos užlaikymu, namų tvarkymu ir tam panašiai. Pagauminta buvo gerų veikalo. Smet daroma tas pat. Už geriausią veikala dovana bus \$100, antra dovana iš \$50, trečia iš \$25, no to dar bus penkiolikos dovanos po \$10. Tėsišais paskirti profesorai iš New Yorko ir Bostono universitetų.

BAISIAI IŽUZO DEL PLAU
KŲ NUSIKIRPDINIMO

ARLINGTON, Mass.

H. Humphrey'o pati, 17 m. amžiaus, nusikirpdino plaukus. Vyras pamatęs, perpyko ir apgriebęs žirkles pribagė kirpti ką barberis buvo palikęs. Už tai ji pareikalavo divorso ir teisėjas jai pripažino teisę persiskirti ir tėvų vardu vadintis.

PRISIPAŽINO PAVOGIME

HARTFORD, Ct.

Guy L. Baker pasiskelbė esąs kaltininku. Prispazino, kad dirbdamas Putnamo mieste First National Bank pavogetes \$15,300. Pasakė, kad sąžinė nedavus ramybės ir priėjęs prie to, kad daugiau negalėjęs kentėti ir turėjęs prisipažinti. Iš jo prisipažinimo susekta, kad ir kitas banko valdininkas yra tame įvyktas.

REIKALAUJA ALGŲ
PAKĖLIMO

Suv. Valstijų Switchemen's

Union, turinti 19,000 namų, pareikalavo iš geležinkelio kompanijų, kad naktinių darbininkų algos būtų pakeltos ant 7 metų. Tas kompanijos per metus atseity \$2,000,000,000.

SAPNAS ISSIPLDĖ

MILWAUKEE, Wis. —

Sv. Stepono katalikų bažnyčios kun. James J. Oberle du sykiu naktį sapnavo, kad bažnyčia dega ir abu kartu nubūdęs pro klebonijos langą žiūrėjo ar nedege bažnyčia. Trečią sykiu susapnavęs ir priėjęs prie lango jau pamatė, kad bažnyčia dega.

NUOSTOLIAI DEL GAISRŲ

Suv. Valstijose ir Kanadoje pernai buvo didelių nuostolių padaryta del gaisrų. Iš viso nuostolių padaryta už \$373,500,550. Tai keturiais milijonais mažiau, negu 1924 m.

SUDEGĖ BAZNYČIA

WALLINGFORD, Ct. —

Gaisras sunaikino Advent protestantų bažnyčią. Nuostolių už apie \$35,000.

PARAMA NUKENTĖJU.
SIEMS

Vokietijos prezidentas Hindenburg intėikė 200,000 markių organizacijoms teikiąms paramą nukentėjusiems nuo potvinių.

Vokietijoje daugiausia žmonių nukentėjo palei Reino upę. Nukentėjusių žmonių padarė už lapio 2,000,000 markių. Koblenco distrikto del potvinių bedarbių atsirado 60,000.

Pastarieji potviniiai Europoje buvo tokie, kokių nebūvo per pastaruosius 200 metų. Anglijoje be paliovos lijo daugiau, kaip per dvi savaites.

Prancūzija, Rumunija, Holandija, Belgija ir Vokietija daugiausia nukentėjo.

KUR PINIGAI EINA

Statistikos tapo surinktos apie tai, kokiems reikalams ir po kiek Suv. Valstijų žmonės išleidžia pinigų. Ir taip per metus perfinansams, pauderiams ir visokiems veido tepalams išleidžia po \$9, mūlui išleidžia po \$3.70, per teikiams valgiams po \$4.5, šaltakosei (ice cream) po \$3, near beer'ui po \$4.15, knygoms po \$4.10, teatrui po \$8.15, automobiliams po \$21, mėsoms po \$41, pianams, vargonams, gramofonams po \$2.20, publiškoms mokykloms po \$10, fontaninėms plunksnoms po 18c, grabams po 65c, sveikatos departamentams po 15c, profesorų algoms po 11c, dantų milteliams po 22c.

Suv. Valstijose žmonės per metus tiek prarūko, kad tais pinigais būtų galima visas valdžios skolas užmokėti.

UZĖMĖ DIDELI BRAVARA

LAWRENCE, Mass. —

Gilt Edge Beverage kompanijos bravaras tapo prohibicijos agentu užimtas. Spėjama, kad jame buvo dirbama svaigalai. Esą suminta daiktų už \$300,000. Konfiskuoja daug "near beer'o."

Žinios iš Lietuvos

AUKSTOJI PANĖMUNĖ TIES KAUNU

Gruodžio 13 d. po visų pamaldų parapijos salė įvyko vietos organizuotų darbininkų visuotinis susirinkimas. Reikia žinoti, kad Panemunėje visų organizacijų susirinkimai prasideda ir baigiasi šv. giesmėmis arba atatinama maldele. Tariamasi darbininkų susirinkimas pradėta malda į šv. Dvasią.

Šieji klausimai valdybos

buvo pateikti ir susirinkimo priimti: Pirmiausia pagerbti septynerių metų Vytauto Endziulaičio mirties sukaktuvės; atsistojus sukalbėti už žyminį darbuotoją ir didžiojo prietelės darbininkų dūšių tris "Sveika Marija" ir tiek amžiną atsilik. Studentas kun. Justinas Juodaitis referavo apie spaudą, jos reikšmę ir galę. Žydai, girdi, suprato spaudos galybę, didžiausius ir įtakingiausius užsienio laikraščius savo globoje. Todel girdi dabar žydai visą pasaulį, sulys savo pažintį, informuoja ir per spaudą sekasi jiems nuolatėti savo priešus — krikščionis. Minėta, kad ir Lietuvos socialistų laikraščiai yra žydų remiami. Perspėta, kad jei darbininkai nori savo organizaciją palaikyti ir kad nepatektų į socialistų — žydų rankas, turėtų savo organą remti, nes ne vienas laikraštis tiekiama apie darbininkų reikalus. "Darbininkas". Jo kaina visai nedidelė, už mokėjai metams 8 litus, ir kas savaitę turi nemazinti pinigų ir naudingų pasiūlymų šv. dienai. Je vieną nepajęgia, tai keliems susidėjus išsirašyti nesunku. Kas pripranta skaityti laikraštį, tai jam be laikraščio atėjus šventai dienai nyku žmogus be laikraščio, tai kai kareivis be šautuvo. Dar visų mylimas pavasarininkų organizatorius kun. Juodaitis pamėnė, kas atsitiko universiteto rūmuose, kai už žydų, kursai Lietuvos kareivį nukovė, karo teismas jį (žydų) mirtin nuėmė, kai socialistai ir žydai studentai prieš karo teismo nusprendė, kad protestavo, kai krikščionys studentai, ateitininkai ir tautininkai tam priešinosi. Kitas kalbėtojas pridūrė, kad socialistai Seimo komisijoje se nieko neveikia, tik Seimo plenumo kada visi susirenka, įvairiais paklausimais ir interpelacijomis trukdo darbą, arba kada apvaikščiota 6 gruodžio d. Didžiojo Vilniaus Seimo 20 metų sukaktuvės, tai krikščionys bažnyčiose meldėsi, valstybės teatre vaidintasi "Aušros Sūkūnė", dar rimtus susirinkimus ypač Seimo rūmuose, tai socialistai gi tą iškilmingą dieną partijos tikslams pavertė ir bendrai su pažangiais prieš tikrąją krikščionių valdžią agitavo, ją smerkė. Dėlto susirinkusieji Panemunės darbininkai užprotestavo priešvalstybinį socialistų pasielgimą. (Žiūrėti žemiau protestą).

Kalbėta kad darbininkai privalo susirūpinti "Darbo Federacijos" konferenciją, kuri įvyks 24 25 26 d. sausio, ir savo opas, skurdžius vargus surašius vyriausiam "D. F." sekretoriui paduoti. Pranešta kad kai visuomenė

sekmadieniais 5 val. vak. būna Valančiaus laudies universiteto paskaitos, tai šiandien bus paskaita apie radio išradimą ir pavyzdžiai parodyti. Galop priminta tėvams, kad į paskaitas vaikų nebeleisti, kadangi jie nieko nesupranta, nuobodžiauja, užima vietas ir norintiesiems klausyti kliudo. Baigta atatinama maldele. B. Džukas

PROTESTAS

Kadangi socialistai, kai iš laikraščių žinome ir kai dabar mums pranešta, Seimo komisijose nieko neveikia, gi Seimo plenumo paklausimais ir interpelacijomis trukdo darbą, kadangi universiteto rūmuose su žydais susijungę palaiko bolševikus ir jiems užuojautą reiškia, kadangi minėtą didžiojo Vilniaus Seimo 20 m. sukaktuvės išnaudoja savo partijos tikslams o visur ir visur su pažangiais jariai Lietuvos tikrąją krikščionių valdžią, tai mes Juozapiečių dr. A. Panemunės skyriaus darbininkai 13-tą gruodžio d. visuotinai susirinkime prieš tokį nešvarų visos opozicijos elgimąsi, ar jis būtų iš dešinės ar iš kairės, protestuojame ir smerkiame, gi Lietuvos tikrąją valdžią remiame ir jai užuojautą ir pasitikėjimą reiškiamo.

Vice pirmininkas Pr. Štėma, Sekretorius Vgt. Bielskis, Kasininkė A. Kriekškaitė, Nariai: K. Sakalauskas ir M. Čebelytė; Organizacijos globėjas kun. A. Griščiūnas.

PESTYNĖS VILNIAUS LENKŲ REDAKCIJOJE

Vilniaus lenkų spauda plačiai aprašinėja įvykusį Vilnių pamėnėjimą sukaktuvėn atėjus šventai dienai nyku žmogus be laikraščio, tai kai kareivis be šautuvo. Dar visų mylimas pavasarininkų organizatorius kun. Juodaitis pamėnė, kas atsitiko universiteto rūmuose, kai už žydų, kursai Lietuvos kareivį nukovė, karo teismas jį (žydų) mirtin nuėmė, kai socialistai ir žydai studentai prieš karo teismo nusprendė, kad protestavo, kai krikščionys studentai, ateitininkai ir tautininkai tam priešinosi. Kitas kalbėtojas pridūrė, kad socialistai Seimo komisijoje se nieko neveikia, tik Seimo plenumo kada visi susirenka, įvairiais paklausimais ir interpelacijomis trukdo darbą, arba kada apvaikščiota 6 gruodžio d. Didžiojo Vilniaus Seimo 20 metų sukaktuvės, tai krikščionys bažnyčiose meldėsi, valstybės teatre vaidintasi "Aušros Sūkūnė", dar rimtus susirinkimus ypač Seimo rūmuose, tai socialistai gi tą iškilmingą dieną partijos tikslams pavertė ir bendrai su pažangiais prieš tikrąją krikščionių valdžią agitavo, ją smerkė. Dėlto susirinkusieji Panemunės darbininkai užprotestavo priešvalstybinį socialistų pasielgimą. (Žiūrėti žemiau protestą).

Laikraščiai rašo, kad Vilniaus garnizone viešpatauja didžiausia betvarkė, legionų pulkai reikalauja iš karo vyriausybės pakeisti gen. Senyckio kareivinių pavadinimą Pilsudskio vardu.

PRIEŠ PILSUDSKININKUS

Dėl reikalavimo pakeisti Vilniaus kareivinių pavadinimą vieton gen. Septyckio maršalo Pilsudskio vardu karo ministerija atleido iš tarnybos pirmos legionų divizijos vadą Dab Birnackį, pirmo legionų pulko vadą pulkin. Krusewskį ir

penkto legionų pulko vadą pulkin. Skwarčynskį.

RASTA 15 PŪDŲ SIDABRO

VIRBALIS. Virbalio stotyje viename iš traukinio vagonų, ėjusį iš Rygos, pasienio policijos valdiniui rado keletą dėžių su įvairiais sidabrinėmis monetomis (rusų, vokiečių ir k.) — viso apie 15 pūdų.

Ypač keistai atrodo ta apimtybė, kad sidabru pavyko pravažiuoti nepastebėtam keletą pasienio punktų, nes spėjama, kad sidabro dėžės atėjo iš Tarybų Rusijos. Šis dalykas uoliai tyrinėjamas.

NOREIKAI (Paežerių valsč.). Norėikų kaime lapkričio mėn. 14 d. apie 8 val. vakare ūkininko Janaičio užsidedę kluonas. Nuo kluono užsidedę degti ir tvartas. Nors vakaras buvo apsitraukęs migla ir gaisro aiškiai nebuvo matyti, bet visgi iš apylinkės subėgo nemažai žmonių. Pastarųjų pastangomis buvo apgintos nuo ugnies kitos triobos ir apgautas tvartas, o kluonas su degę su visais jais ir pašarais. Gaisro priežastis kol kas neaiški.

VABALNINKAS. Lapkričio mėn. 18 d. ėia įvyko valsčiaus tarybos posėdis, kuriam tarybos pirmininku išrinkta A. Aukštikalnis, padėjėju — B. Matusevičius. Tarp kitko sutarta: rengtis prie miestelio gatvių grindimo ir imtis to darbo, kai miestelėnai su dės tam tikslu 2.000 litų. Nepasisekus balsavimo keliu uždaryti smukles, leisti 1926 m. miestelyje laikyti vieną degtinės, sandėlių ir viena fraktierų. Prašyti pašto valdybos, kad esamuose valsčiaus bažnytkaimiuose įsteigtų pašto agentūras. Pirmoji eilėje Kupreliskyje ir Salamiestyje. Prašyti Seimo ir susisiekimo ministerijos prarasti plentą Panevėžys—Vabalninkas—Biržai.

SUGINČIAI (Vegerių v. Mažeikių apskr.). Suginėjkaimo vienas ūkininkas gyvena ant Lietuvos Latvijos sienos, kuri jo ūki kerta į dvi dalis. Tai jam didžiausia proga spekuliacijai varyti. Tur būt, jis yra spekuliacijos viršininkas, nes pasiskelbė turis savo "mūšius". Už pasiskelbimą "mūšius" kaskas jo kiekvieną žingsnį pasienio policininkai ir jau yra sugautas, tai arkli vedant per rubežį, tai kitą ka dant. Su pasienio policininkais taipogi ir su III rajono pas. pol. viršininku gyvena, kaip katė su šunim. Nesugyvena ir su civiliais žmonėmis, bet civiliai neapsileidžia juo. Nubaudė jį taip, kad dar neseniai užsigydė savo žaizdas.

LUKŠIAI (Šakių apskr.). Lukšių miestelis stovi ant Siesarties kranto. Miestelis karo metu neišdegintas, trobėsiai visi gerokai aptreše, nes naujų niekas nestatė. Visą miestelį pagraizina "Žibučio" draugijos J. Kauno ir P. Gerdžiūno namai. "Žibučio" draugija veikia nuo 1906 m.; ji išlaiko senelams elgetyną, skaityklą, o nuo 1926 m. žadama atidaryti arbatinė pavasarininkų vardu. Jaunimas susispaudęs į vietinę pavasarininkų kuopą.

Buvo vasaros laikui susitvėres ūkininkų Sąjungos skyrius, tik apsuodo, nekas metai dviem mokinių

pirmininkas — gabus vaikinai — išėjo į kariuomenę. Norima kalbamą ūkininkų Sąjungos skyrių subendrinti su švediškių. Čia ūkininkai gerai susipratę. Per rinkimus visada laimi dešinioji pusė. Valsčiaus savivaldybės didesnė pusė susideda iš dešinių ūkininkų, kurie turi iš savo tarpo išrinkti J. Dailidę viršaičiu.

Visame Lukšių miestelyje sūlgaiviai iškloti lentomis. Bažnyčia, karo metu vokiečių sugadinta, baigiama atremontuoti, nes mūro sienos liko sveikos, tik sudegę stogas ir kitos medinės dalys.

NEMAJŪNAI (Šventėrių v. apskr.). Nemajūnų kaimas gana didelis kaimas, bet jame apšvieta labai žemai stovi. Iš 50 ūkininkų vos keli skaito laikraščius. Šiais metais, pradėjus eiti ūkininko patarėjui, kažkas užrašė dviem ūkininkams: Vl. Purviniui ir J. Buklieriui tai laikraštį. Gave "Č. P." minėtieji ūkininkai užsėdavo ir jo iš senimo visai nepriėmė. Kaltino, užprenumeravus moksleivį V. G., kurį net sumušti zadėjo.

Kiek laiko pralinkus, j kaimą parėjo daugiau to laikraščio egzempliorių, tuomet ir minėtieji ūkininkai prašė senimą, kad ir jiems jį atneštų. Mat, iš pradžių, niekas dar jo neėmė, tai jiems buvo ne garbė, dėl to, kad jis mokina ūkininkauti, o jie jaučiasi labai ūkininkauti moka ir jiems pamokymų nereikia. Dabar, kaip visi ima, tai ir jie "beždžioniudami," tai daro.

LAZDILJAI (Senų apskr.). Teko man keletą kartų patirti, kad ūkininkai, parduodami javus, lig šiol dar ne žino, kad centurių yra 50 kilogramų, arba 100 vokiškų svarų, arba 122 rusų svarų, arba 3 pūdai su dviem svarais. Todel parduodami savo javus: rugius, miežius, bulves ir kt. ūkininkai turi labai didelį nuostolį. Jau ir be to mūsų ūkininkų ūdarbis menkas, o čia dar dėl nežinojimo centner, dydžio, jie nustoja kiekvienam centnerui apie pusę pūdo. Dažniausia apgavikai, vikūs žydai, dėdami ant savo svarstyklų 60 kilogramų už centnerį, sako: "va žmogel, žiūrėk, teisingai perku: 60 kilogramų tai 120 svarų, arba tik trys pūdai." Bet atminti, ūkininkai, ir savo kaimynams pasakykite, kad centurių yra ne 60 kilogramų, bet tik 50 kilogramų. O kad pirkliai jms kalba, jog centurių yra 60 kilogramų, tai ne tiesa: nes 60 kil. — tai 120 vokiškų svarų, arba 146 rusų svarų t. y. daugiau už centnerį 24 svarais. Jeigu jūs, parduodami vieną centnerį, nustojate 24 svarus, tai parduodami dešimt centnerių dovanojate apgavikams 240 svarų, arba 6 pūdus. Ūkininkai, nesiduokite apgauti! Laikas žinoti.

JURBARKAS. Vietos policija suėmė žydų sinagogos sargą B. Pastarasis sinagogoje po altorium laikė paslėpus įvairių vogtų daiktų, kuriuos jam visa vagių banda pristatėdavo. Vogtuosius daiktus B. iš sandėlio sinagogoje veždavo Kaunan parduoti.

TELŠIAI. Gintaly kaimo gyveno susimylėjusi porė J. ir K. Jaunikis labai norėjo, kad jo mylimoji pagimdytų jam kūdikį. Sulaukęs kūdikio, zadėjo vesti K. bijodama, kad jos mylimasis, nesulaukęs įpėdinio, ją pames. Telšiuose pas kažin kokią moterėlę gavo 5 sa-vačių mergytę, ir parsivežėsi namo pasisakė J., kad tai jos dukrė. J. apsidžiaugė, pakrikštijo mergaitę ir rengėsi jai ruošti vestuves. Bet tuo laiku iš Telšių atvyko tikra mergaitės motina ir viskas išsiaiškino.

JONISKĖLIO ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLA

JONISKĖLIS. Joniskėlio žemės ūkio mokykla — vienintelė Lietuvoje veikusi prieš karą. Iki šio laiko toji mokykla buvo mažai žinoma. Bet Lietuvoje, kylančios ūkio kultūrai, ūkininkai pradėjo kreipti daugiau dėmesio į ūkio mokyklas, taigi ir Joniskėlio žemės ūkio mokykloje

daugėja. Šiemet mokykloje 45 mokiniai.

Nuo 1925 m. spal. 1 d. šioje mokykloje įsteigtas mergaičių ruošos skyrius. Pirmimi berniukai-mergaitės nuo 15 metų, baigę pradžios mokyklą, arba 2-3 kl. gimnazijos. Prie mokyklos yra bendrabutis. Už pargyvenimą išmeta mėnesiui 35-40 lit. Už bendrabučio išlaikymą į metus 30 lit.

Neturtingieji nuo mokesčio paliustruojami.

Istojamieji egzaminai esti birželio 15 d., ir spalio 29 d. Mokslo pradžia nuo spalio 1 dienos. Pabaiga 1-mo kurso gegužės 30 d., 11-ro kurso — liepos 20 d. Mokslo išmeta per dvejus metus. Kadangi šioje mokykloje mokslas prasideda tada, kaa jau esti apdirbti laukų darbai, tai kiekvienas ūkininkas gali leisti į tą mokyklą savo vaikus, neatitraukęs nuo darbo savo darbininkų. Šioje mokykloje mokiniai sužinos, kaip sutvarkyti savo ūkį, kad gaus iš jo kuo didžiausio pelno. Ruošos skyriuje, prirengiamos mergaitės geromis ir pavyzdingomis šeiminkėmis.

Šiais metais mokyklos namas ir tvartai atremontuoti, išlieta visur cementu, pastatyta atskira mėsliedė. Tvarte tvarką prižiūri pasamdytas tam žmogus. Galvijų šioje mokykloje, viso yra 22: 14 karvių melžiamų, 10 karvių finų veislės, 4 olandų veislės ir 8 vietinės. Karvės prižiūrimos tų pačių mokyklos mokinių. Mokiniai budri eilės. 1-mo kurso budėtojai prižiūri karvių švarumą, valo jas, išduoda pašarus pagal normomis. 11-ro kurso budėtojai užrašinėja kiekvienos dienos pieną, tai yra ryto, pietų ir vakaro, padaro pieno analizę ir mėnesį du skaičius. Arklių darbininkų 8, vienas važinėjamas traktoriu veislės erzilas, 3 jautai, nepriaukę.

Arklius prižiūri samdytas tam žmogus.

Kiaulės laikomos didžiųjų jorkšyrų veislės.

Žemės viso 110 hektarų. Žemė yra 1-mos rūšies, visa dirbama, pievų nėra.

Mokykla tilpsta dar rusų pastatytame dideliame rūme, taigi su butais vargo nėra.

Atstumas į siaurojo geležinkelio stotį, į miestelį ir pašta 2 kilometrai.

JURBARKAS. Vietos policija suėmė žydų sinagogos sargą B. Pastarasis sinagogoje po altorium laikė paslėpus įvairių vogtų daiktų, kuriuos jam visa vagių banda pristatėdavo. Vogtuosius daiktus B. iš sandėlio sinagogoje veždavo Kaunan parduoti.

TELŠIAI. Gintaly kaimo gyveno susimylėjusi porė J. ir K. Jaunikis labai norėjo, kad jo mylimoji pagimdytų jam kūdikį. Sulaukęs kūdikio, zadėjo vesti K. bijodama, kad jos mylimasis, nesulaukęs įpėdinio, ją pames. Telšiuose pas kažin kokią moterėlę gavo 5 sa-vačių mergytę, ir parsivežėsi namo pasisakė J., kad tai jos dukrė. J. apsidžiaugė, pakrikštijo mergaitę ir rengėsi jai ruošti vestuves. Bet tuo laiku iš Telšių atvyko tikra mergaitės motina ir viskas išsiaiškino.

GARLIAVA. Kauno apskr. Lapkričio 21 d., 2 v. po pietų Valsčiaus Valdyba

sukvietė, savo bute viso valsčiaus mokytojus pasitarimui. Valsčiuje yra 11 mokyklų su 14 komplektų ir 14 mokytojų. Neatsižvelgiant į blogus kelius mokytojai beveik visi susirinko. Buvo tartasi įvairiais mokyklas liečiančiais klausimais.

Ligi šiol vietos mokytojai nebuvo darę jokio susirinkimo pasitarti pedagoginiais ir kitais klausimais.

Sis susirinkimas davė progos mokytojams susipažinti ir nutarti sekanti suvažiavimą daryti 6 d. sausio 1926 m., kuriam numatyta parašyti vienas kitas referatas apie mokinių auklėjimą. Tai atlikti apsiėmė senesnieji, turį daugiau praktikos, mokytojai. Toliau pamašūs susirinkimai numatyta daryti kas mėnuo.

LINKMENYS. Utenos apskr. Lapkričio 25 d. apie 13 val. lenkų pasienio policininkai pradėjo perkilnoti sienos stulpelius mūsų pusėn. Mūsų policijai griežtai užprotestavus, stulpelius atkėlė vėl senon vieton.

Tokie reiškiniai Linkmenų miestelio lenkų policininkams nepirmiena.

JONISKIS, Šiaulių apskr. Vietos geležinkelio stoty dažnai tarnautojai tarnybos metu kalbas rusiškai. Ypač prie linke bagažo skyriaus tarnautojai.

Kasininkas, kada ateina traukinys ir keičia skuba pirkti bilietus, dažnai pamiršta duoti gražos.

SAKIAL. 1924 metų pradžioje čia susitvėrė komitetas stadijų mūsų tautos didvyriui V. Kudirkai paminklų. Ilgai buvo tariamasi, kur statyti, ar Sakiau, ar Naumiestyje, kur Kudirka gyveno ilgesnį laiką. Pagaliau nutarta statyti Sakiuose, kaip apskrities centre.

Tam kilniam tikslui kiekvienas pritarė ir noriai aukojos. Vien tik Sakiių Miškų Uredijos tarnautojai aukojo kiekvienas po 20-15 litų. Aukų surinkta nemaža, bet jau ilgą laiką nieko nesigirdi nei apie aukas, nei apie paminklą.

ZELVA. Ukmergės apskr. Lapkričio 17 d. kulant vietos klubono javus, arklių varikas — 14 m. vaikas išgrūvo iš mašinos; kartis sulaužė jam abi kojas, vieną ranką ir sužeidė veidą.

Ligonis nuvežtas į Ukmergės ligoninę.

KOVARSKAS. Ukmergės apskr. Lapkričio 22 d. čia buvo žydų ir rusų kalbomis koncertas.

Buvo skelbta, kad dalyvaus garsūs artistai, o iš tikrųjų scenoje pasitrynė tik du lyg karštu vandeniu apiplūdyti žydai ir smuikininkas — vietos krautuvininkas — žydas — smuiku pačirpino. Vaidinimas irgi blogai pavyko. Tvarkos ir punktualumo neprisilaikyta.

JUOZAS M. VERVEČKA
(VERACKAY)
LIETUVIS ADVOKATAS
PRAKTIKUOJA DVIJUOSE OFISUOSE
SOUTH BOSTON, MASS.:
414 W. Broadway
Tel. S. B. 0048
BROCKTON, MASS.:
684 No. Main Street
Tel. Brockton 7190
RESIDENCijos Tel. S. B. 3429-W

TEN IR ATGAL
Nupiginta Kaina
Musų 3-jų varyklų garlaiviais
RESOLUTE, RELIANCE
ALBERT BALLIN
DEUTSCHLAND
ir populiarius po vieng kamba-
ir garlaivius
CLEVELAND, WESTPHALIA
MOUNT CLAY, THURINGIA

\$203
IS NEW YORK'Ų
KAUNĄ IR ATGAL
(Kartės takslas ekstra)

Išplaukia Kiekvieną
Savaitę
Suorganizim leidimų ir kity in-
formacijų kreiptis pas biles
United American Lines
(Hartman Line) Joint Service with
Hamburg American Line
181 State St. Boston, Mass.

LIETUVOS
PER BREMENĄ
Didžiausiu ir greičiausiu
Vokiečių garlaiviu
arba kitais šios linijos laivais
Tik 8 Dienos Vandeniu
Patogūs šios klesos kambariai
1 ARI PUSI NEMAZINTA
LAIVOKAČIŲ KAINA
Det informacijų kreiptis pas
NORTH GERMAN
LLOYD
192 Washington Street
Boston, Mass.
Turba pas bile vietinį agentą

CUNARD
I LIETUVĄ
(per Angliją)
sumažinta kaina 3 klesos sugrąžinti
laivakorčių
I KAUNĄ IR ATGAL
BERENGARIA ir
MAURETANIA\$21
AQUITANIA\$21
Pridėjus Taką
I LIEPOJĄ IR ATGAL ŠIAI
LAIVAI — \$184
Iš Bostono!
Coronia Sausio
Aurania Vas. 21, Kovo 2

I Lietuvą greitai laiku. Išplaukim:
kas subata. Keliviai nepilčiai
leidžiami be kvotos varžymų. Visi
klesos keleiviai turi kambarius. N
prilgystamas švarumas. Pulkus ma-
stas. Kreiptis prie vietos agent
ar I
CUNARD LINE
126 State Street
Boston, Mass.

NEPAPRASTA PROGA.
Dėl saviuokos ligos parduoda-
ma už turto kainos turantys žin-
sūs Sapa Roxburyje, biznaxov
vietoj, orai šapa su dviem greitai
miais kambariais, stogavimo ma-
šina ir kitoms modernioms šiu-
dipės masinoms. Yra didelis ma-
tavy šimčių stakas. Labai geri
nakvada. Gera vertybė už 52,5
000 parditos už turto kainos tam.
kne greitai atsiskaityti. Užuokti
JOHN KORNIEWSKI 615
Dorchester Ave., So. Boston, Tel.
So. Boston 0591. (S. 1-5)

SKAUSMAS! KUR?
PAMINKIT
ZNIECZNIK
YRA
GERAS DEL

1. Ramatliško gelimo
2. Nerviško galvos skausmo
3. Nevalgijos skausmo
4. Mėslungio traukimo
5. Kietisprando
6. Skausmo šonų, krutinės ir
pečių
7. Apsidėjimas ir žaizdų
8. Apsuodijimas nuo trodų
9. Skaudančių masyklų
10. Apsaugojimo nuo užnoodijimo
del silpnų atstikimų f-
drėskimų ir t. t.

Prekė 35c, 65c, ir \$1.25
Dėl patarimo arba kanytės ra-
sykit I

ALBERT G. GROBLEWSKI
& COMPANY
Dept. 30, Plymouth, Pa.

"DARBININKO"

MUZIKA LIS VAKARAS

P. LĖ MARGARETA GRYBAITE,
pasizymėjusi solistė

Ivyks Sekmadieny

Sausio 10 d. 1926

7 valandą vakare

MUNICIPAL BUILDING SALEJE

Broadway, tarp G ir H gatvių, South Boston, Mass.

Turiningą Programą Atliks:

Svento Petro Parapijos Bažnytinis Choras

p. M. Karbauskui vadovaujant.

S. RAUDELIUNAITĖ
Soprano solistė

SOLISTAI dalyvaus šie: J. BANYS, M. ELA-
ZAUSKAITE, R. JUŠKA, M. GRYBAITE, M. S.
KASĖTAITES ir A. NARINKAITE.

Be to dalyvaus žinomeji SOKEJA E. TARPE-
LIUTĖ.

Vieną mėgamą, gerai padirbėjus smuikui-
kas ir muzikos mokytojas A. ZIDANAVICIUS irgi
dalyvaus.

SMUKININKAS ZIDANAVICIUS

Turiningą programą gražiai pajvairins pagarsė-
jęs Lietuvos dramos artistai DZIMDZI-DRIM-
ZININIAI J. DIKINIS, V. DINEIKA ir J. OL-
SAUSKAS.

Sitokio programo niekas nei Bostone nei kur ki-
tur lietuviai nėra surengę.

Vietos ir apylinkių lietuviai skaitlingai atsilan-
kykite pasigrožėti ir pasidžiaugti nepaprastu kon-
certu.

P. LĖS KASĖTAITES,
Muzikoj pasizymėjusios sesutės

"Dzimdzi-drimz"

KANKLIUOS

Bilietu kainą \$1.00, 75c. ir 50c. vaikams 25c.

Bilietus pasipirkti galima "Darbininke" ir pas
L. D. K. S. organizacijos narius.

Kviečia "Darbininkas"

J. OLŠAUSKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY and FRIDAY

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass.

Postage for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

Subscription Rates: Yearly \$4.50 Metams \$4.50 Boston and suburbs \$5.50 Boston'e ir apylinkese \$5.50 Foreign countries yearly \$5.50 Užsieny \$5.50

"DARBININKAS"

366 West Broadway South Boston, Mass. Tel. South Boston 0620

NAUJAS BOSTONO MAJORAS

Jau senai užmiršome triukšmingus Bostono majoro rinkimus, nes daug laiko nuo to laiko praslinko. Bet Nauji Metai verčia mus apie tai vėl pamąstyti, nes jiems stojus atėjo naujas šeimnininkas. Senąjį majorą, Curley palydėję, susilaukėme naujo miesto tėvo Malkom E. Nichols, kuris savo sostą jau užėmė.

Jo inauguracija praėjo labai iškilmingai. Bet ne tame svarba. Idomu tas, kad naujam šeimynininkui atėjus, ateis jo pagalbininkai, nes senieji išeina, arba teisingiau juos pašalina. Taigi vieniems Nauji Metai suteikia džiaugsmo, o kitiems nemalonumo.

Netikslu būtų įrodinėti, kad buvęs miesto majoras Curley buvo geresnis arba blogesnis už dabartinį majorą. Tas išsiaiškint tik tuomet, kai naujasis majoras su savo armija užsirekomenduos ne vien žodžiais, bet ir darbais.

Tuom tarpu mes žinome, kad Bostono City Hall susilaukė naujo "bosso" ir kad naujasis "bossas" miesto kasą rado tuščią. Bet turėkime viltį—ji bus pilna, ją turės pripildyti naujas šeimnininkas iš gyventojų kišenių.

NAUJAS DIKTATORIUS

Karalių karūnos sukiužo ir karaliai išnyko ir jų vietoje atsirado parlamentai. Bet ir parlamentai, kai anuomet karaliai, susilaukė priešų, kurių eilės didėjo.

Šiandien parlamentarizmo priešai susilaukė dar vieno labai karšto draugo Graikijos generolo Pangalos asmeny. Tas naujas diktatorius atvirai pareiškė, kad parlamentaris valdymo būdas—viso blogo šaltinis.

Tuos idėjas, kaip žinoma, užgimė "demokratiškiausioje" Lietuvoje. Jis ir jo šalininkai tikėjo, kad reikia tik pagriebti valdžią ir savo rankas ir paskelbti "proletariato diktatūrą" ir komunizmo utopija laimės.

Bolševikai buvo tikri, kad Rusijoje diktatūrai išgalėjus, jos idėja paplis po visą pasaulį.

Jų neapsirikta. Tokia idėja tikrai daugeliui patiko, nes ji labai paprasta ir paranki. Ir tikrai, jeigu vieninteliu geriausiu svajonių įgyvendinimu yra diktatūra, tai kam reikalinga savo mokslo propaganda? Nėra prasmės laukti kada šalies didžiuliai sukomunistės, nėra prasmės turėti parlamentą—reikia suorganizuoti stiprią mažumą, kad ji patogų momentą nutaikius pagriebtų valdžią ir savo rankas.

Lenino idėja rado pritarėjų, bet ten, kur jų mažiausia laukta. Italijoje Musolini, Ispanijoje Prima de Rivera, Bulgarijoje Cankovas ir dar naujas tos rūšies valdytojas Graikijoje Pangalos.

Čia suminėtieji, nekarūnavotieji carai iškrito lygiai toki pat špota, kokį buvo padaręs "tavorščius" Leninas Rusijoje, tik žinoma tuo skirtumu, kad pirmieji diktatūrą paskelbė kapitalistinio rėdo palaikymui, o paskutinis su tokia pat diktatūra to rėdo griovimui.

Ir pasirodo, kad lazda aštrinta iš abiejų galų, tik, deja, ji daugiau linksta į tą pusę, už kurios stipriai įsikibo Musolini ir jo kompanijonai.

Komunistai, žinoma, protestuos prieš tokį įvykį, prieš tai, kad pavieniai asmenys drįsta pagrobti valdžią ir savo rankas ir valdyti tautas, bet tie protestai jokios vertės neturi, nes jie pirmieji pareiškė savo ignoranciją tautos valiai, jie pirmieji užsigeidė diktatūros, jie pirmieji patremė lygybės principus ir išrūgusiu komunizmo batu pamynė laisvą ir teisų valdymą tauta.

Protestuojant prieš kapitalistinę Graikijos ir kitų šalių diktatūrą, reikia nepamiršti pirmosios kruvinosios bolševikų diktatūros, kuri lygi anoms kapitalistinėms diktatūroms.

DAUGIAU PASIRYŽIMO

Mūsų išeivijos spauda, sveikindamasi su 1926 metais, pareiškė gana daug pesimizmo (nepasitikėjimo) mūsų tautiniuose reikaluose, kaip savo tėviškės, taip ir išeivijos atžvilgiu.

Laikraščių lakstus perskleidus ir nekurius mintis sutraukus, galima būtų taip ją charakterizuoti:

"Pėsimės 1925 metais, pėsimės ir 1926 metais"—štai taip, maž daug, laikraščiu upas atrodo.

Kitais žodžiais tą sakinių išvertus išeitų: "blogais buvome, jokiais ir liksime." Ypatingai tokiais nori pasilikti mūsų kairieji elementai.

Katikiškių spauda su gražia nuotaika ir gerais norais atsiliopė į visuomenę taisyti tą, kas yra blogo, išrauti pikta, gi kairieji atbulai. Tiek to su jais. Gana to, kad mes kitaip į tai žiūrime. Niekuomet nepasivelsime sau įkalbinėti, kad

BESIZVALGANT

ANGLAI APIE LIETUVĄ

Lietuvos spauda praneša:

"Londono finansų ir prekybos žurnalas "Statist" įdėjo platų straipsnį apie Lietuvą, kur paliečiama jos finansinis ir ekonominis padėjimas. Pirmąjį vietą "Statist" nurodo, kad Lietuvos dabartinės sienos neatitiko jos istorinės, etnografinės ir natūralios ekonominės sienos. Istorinis, o dabartinis ir ekonominis Lietuvos centras Vilnius yra okupuotas lenkų. Okupuota Lietuvos sritis sudaro beveik vieną trečdali Lietuvos jos dabartinės sienose. Tai aiškiai parodo, kad Vilniaus srities okupavimas sumažina Lietuvos ekonominius resursus.

Tačiau Vilniaus ginčas nedaro įtakos Lietuvos ekonominei organizavimui ir į jos atstatymą, nes nuo pat pradžių ginčo dėl Vilniaus 1920 metų balandžio mėn. Lietuva davė kuo rimčiausių žygių tą klausimą išspręsti taikos keliu.

Bet Lietuvos tautinė garbė, kuri turi taip nepaprastai gražią istorinę praeitį, kenčia dabartinį padėjimą vien dėl to, kad ji tvirtai tikėja, kad tai yra laikinas blogumas. Visų lietuvių nuomone, anksčiau ar vėliau, teisė turės nugalėti. Neatsižvelgiant į tokias nepalankias sąlygas, kuomet Lietuvos teritorijos trečdalis yra okupuotas, Lietuva padarė didelę pažangą ekonomijos srity.

Toliau "Statist" nurodo į karo padarytą Lietuvai žalą. Jis pažymi, kad karo metu vien mūsų buvo sudeginta Lietuvos apie 42,000. Sugadintas ir kiti kiti nuostoliai siekia 360,000,000 dolerių sumai.

Toliau skaitėlis nurodo, kad Lietuvos valiuta, žemės ūkis, finansai ir kiti krašto reikalai stipriai ir tvarkosi.

NEVA DEBATAI

"Naujienose" randame tokią žinutę:

"Gruodžio 20 d. 8 val. vakare įvyko LMSA 2 kuopos vakarėlis su paskaita ir debatais.

Debatui ir paskaitai, galimai sakyt, pavyko gerai. Elek. inž. B. Simokaitis laikė paskaitą iš savo mokslo srities, apie atradimą elektros ir jos visą istoriją.

Debatavo K. J. Semaška su inž. J. Lazdausku tema: "Ar krikščionybė davė ką gero žmonijai?" Už kalbėjo Semaška ir įrodinėjo, kad pirmi krikščionys daug pasidarbavo ir paskelbė daug naujų mūščių anuose laikais.

Inž. Lazdauskis—prieš, kad krikščionys nieko gero neįnešė į žmonijos gyvenimą, nes jie pasiskolino idėjas iš pirmųjų buvusių tikėtojų. Debatui buvo žingeidus, nes buvo daug visokių smulkų faktų vartojama iš abiejų pusių. Publikai buvo duota balsuoti. Balsai padalino lygiai: nekurių susilaukė nuo balsavimo. Linkė

tina moksleiviams ir tankiau surengti panašius vakarus."

Prieš debatus, žinoma, nieko negalima turėti—jie beveik visuomet atneša daug naudos, bet kaip suprasti tą balsavimą? Kadaišia Montello, Mass. laisvamanių balsavimu sprendė ar yra Dievas ar ne. Bet tanc atvėję nieko stebėtino nebūvo, nes susirinkime dalyvavo labai tamsūs neapšviesti žmonės. Viršminėtus gi debatus vedė studentas ir inžinieris! Ir tie mūsų "inteligentai" balsavimu nori išristi tokį klausimą: "Ar krikščionybė davė ką gero žmonijai?" Ar negeriau būtų buvę, jei tie "inteligentai" būtų pastatę balsavimui štai kokį klausimą: "Koks skirtumas yra tarp mūsų dievų ir beždžionių, asilo ir kitų gyvulių?"

LIETUVOS LIETUVIAI APIE MŪS

Nelabai senai Lietuvos žmonės į mus žiūrėjo vien pasipiniginimo tikslu ir todėl nenuostabu, kad apie mus mažai arba ir visiškai nesirūpindavo. Buvo laikas, kai kiekvieną kolektojų entuziastiškai pasitikdavome, doleriais papildavome ir išleisdavome į tėvynę, o tie kolektojai ne vieną kartą pasijuokdavo iš mūsų ir mūsų amerikoniškų papročių. Dėka tokiame keistumui, mūsų ūpas atslūgo ir atšalo, rodėsi, kad nebeapsieks, bet dabar vėl jis keičiasi, Lietuvos lietuvių ir mūsų išeivių skilusių bedugnė nyksta. Lietuvos lietuvių pradeda mums domėtis ir laiku nuo laiko savo spaudoje minėti. Šiandien jau turime Lietuvos artistų, ar šiaip visuomenės darbuotojų, kurie ilgiau pas mus pasilieka, kurie padeda mums kovoti su ištautėjimo banga, padeda mums tvarkyti savo visuomeninį gyvenimą. Tas mus labai džiugina, nes tokios moralės paramos mes esame labai reikalingi. Mus džiugino apsilankymas gerb. seimo nario kun. Smulkščio, kuris labai gyvai ir gražiai Lietuvos padėtį apibūdė. Mes ilgines nuosirdžių vaidinimų, kurių dūmžiai yra patiekę. Mes laukiame visuomenės darbuotojų, kurie dar mus aplankys ir mums padės grumtis su gyvenimo nelabumais Lietuvos inteligentas daugiau užgrūdytas už amerikiečių, todėl jo moralė parama daug sveria ir mes su didėle padėka ją priimsime. Mes tikime, kad Lietuva mūsų neužmirš, moraliai mus sustiprins, o tuomet, kai mes moraliai būsim stipresni, tai ir materialiai moksleiviai savo tėviškėje sušelspti.

Kad taip bus ne neabejojame, nes dabar matome, kad užjūris mums susirūpino. Spauda apie mus kalba. Pastaruoju laiku labai daug rašo apie amerikiečius kun. Smulkščys, kurio rašinius jau perspaudžiame. Tą žygį paseka ir kiti, amerikiečiai artimi žmonės. Tikimės, kad tai ne paskutiniai žygiai.

blogu nenugalėsime ir savo gyvenimo nepataisysime. Tai būtų apsilėdimas, kuris taip pat prie blogo priklauso. Stengkimės tikėti, ir greičiausia tikime, kad visa tai, ką darysime rytoj, bus geriau mums patiems, mūsų tautai, išeivijai ir žmonijai, negu praity kad buvo.

Paduodame dar vieną idomų rašinį, kuris tilpo dienrašty "Rytas."

"Gerbiamas Seimo atstovas A. Smulkščys "Ryto" 262 nr. savo straipsnyje iškelė vieną labai svarbų dalyką—būtent reikalą pagerinti mūsų santykius su mūsų išeivija. Kadangi mūsų išeivijos dauguma yra Amerikoje, tad ją labiausiai reikia ir rūpintis.

Visuomenės veikėjai Amerikoje ir čia Lietuvoje yra labai susirūpinę mūsų lietuvių nutaunimu Amerikoje. Tą nutaunimą reikia kuriuo nors būdu sulaukyti, nes tie, kuriems labiausiai grėšia nutaunimo pavojus, kaip tik galėtų daugiausia Lietuvai ir lietuviams padėti. Tą grupę sudaro daugiausia tie, kurie yra Amerikoje gimę ir ten ėję mokslus.

Jie vaizduojasi, kad Lietuva yra amžino vargo, purvo ir ubagų šalis. Žinoma, turėdami tokią nuomonę apie Lietuvą, jie neturi kuo didžiūotis, jiems nejuokau, kad jie yra lietuviai ir todėl jie stengiasi Lietuvą užmiršti ir laikyti savo tikrais amerikiečiais. Ir iš tikrųjų prieš karą ir po karo visi, kurie važiuo, ypač iš inteligentų Amerikon, visi nupasakojo koks esą ten skurdas ir baidę savo kalbas, ištiesdavo rankas ir prašydavo aukų, aukų ir dar aukų.

Buvo kuris procentas ir tokių, kurie to nedarė, bet tas procentas buvo labai mažas. Mes, lietuviai, turime ir tokių dalykų, kuriais galime ne tik mes pasididžiuoti, bet taip pat ir Amerikos lietuviai. Teko girdėti, kokį entuziazmą sukėlė amerikiečių tarpe parodymas judamų pašalų iš mūsų kariuomenės, kaip maloniai priėmė amerikiečiai mūsų menininkus, visuomenininkus, kurie pamiršta apie aukas.

Amerikiečiams sudominti, jiems duoti pasididžiuoti savo lietuviška kilme ir užmegzti su jais prekybinių santykių reikėtų, kad Lietuva būtų naudinga jų parodoje, kuri įvyks nuo 1926 m. birželio mėn. 1 d. ir tęsis iki š. m. gruodžio mėn. 1 d. 150 metų nuo Amerikos Nepriklausomybės paskelbimo su kaktuvėms paminėti.

Jeigu buvo sumetimų reidytis tokioje parodoje Anglijoje ir dar kitose valstybėse, tai juo labiau mums reikia pasirodyti Amerikoje. Tos parodos metu turėtų nuvažiuoti geriausios mūsų meno pajėgos su Kipru Petrausku priešaky.

Be to, Amerikoje yra koks šimtas tūkstančių lietuvių, kurie yra tarnavę Amerikos kariuomenėje. Jie nekarta yra mane prašę, kad prikalbėčiau keltą žymesnių Lietuvos kariškių nuvažiuoti pas juos su vizitu. Toks mūsų kariškių atsilankymas, mūsų menininkų dalyvavimas ir mūsų kioskas parodoje, je sukeltų tokį Amerikos lietuvių ūpą, kad mūsų santykiai su jais žymiai pagerėtų ir mes lietuvių nutaunimą atkeltume kelioms dešimtims metų.

Tai rašydamas jaučiu susilauksiu priekaištų, kad tad baisiai brangiai atsis, bet mes neturime pamiršti, kad amerikiečiai iki šiol mus atmindavo, tad jeigu mes juos sužadinsime, jie mokes ir sugebės mums šimteriopai atsilųginti.

Referento reikalingumo mintis, iškelta gerb. A.

Į Lietuvius Katalikus

Lietuvių katalikų visuomenė jau buvo pranešta, kad šiame mėnesy pradėsime dirbti svarbų Katalikiškos Lietuvos darbą. Kas tas mūsų darbas būtų sekmingesnis, pasikvietėme Lietuvos Seimo narį, gerb. kun. J. Dagilį, kuris tą sunkųjį darbą pradeda.

Federacijos Centro Raštinė kreipėsi į visas lietuvių kolonijas Amerikoje prašant, kad gerb. Seimo nariui suruošytų prakalbą ir brangų svetį atstinkamai priimtų. Jei kuri kolonija per neapsižiūrėjimą tokio pranešimo iš Centro nėra gavusi, tuojau prašome kreiptis žemiau padėtu adresu. Svečias yra pasiryžęs aplankyti visas, kad ir mažiausias kolonijas, todėl pasinaudokime šia reta proga ir visi Amerikos lietuviai išgirskime gerb. Lietuvos Seimo nario platus ir svarbaus pranešimą iš Lietuvos gyvenimo.

Šie metai Lietuvai yra labai svarbūs. Kiekvienas susipratus lietuvis turės susirūpinti ir rimtai susidomėti 1) Vilniaus vadavimu, 2) ekonomine Lietuvos padėtimi, 3) santykiais su kaimynais ir Vatikanu, 4) su kurimu bažnytinės provincijos Lietuvoje, 5) būsimais rinkimais į Lietuvos Seimą ir t. t.

Ypač mums, lietuviams katalikams Lietuvos padėtis ir ateitis rūpi, nes Tėvynę karštai mylėdami, jai dirbo.

Smulkščio, yra pagirtina ir vienas iš pirmatinių tokio referento darbų turėtų būti šis: parašyti ir išleisti knygeles apie Lietuvą, jos kurortus, pramonės ir prekybos įstaigas, kuriose būtų smulkiai nurodymų ir patarimų tiems amerikiečiams, kurie norėtų važiuoti Lietuvon atostogų praleisti arba čia apsigyventi.

Mano supratimu, yra svarbu paraginti, kad daugiau Amerikos lietuvių vasaros metu važiuotų pasisvečiuoti po Lietuvą. Tokie turistai atveža nemažą dolerių ir nemažą jų mums palieką, tad juo daugiau jų atvažiuos, juo daugiau dolerių krašte paliks. Ir aš esu tikras, kad Amerikos lietuviai šiais metais pradėd atostogas Lietuvoje. Ypač reikėtų tokių turistų lietuvių, kurie yra Amerikoje gimę ir augę.

Jonas J. Romanas

me, gausiai aukojome ir norime, kad Lietuva amžinai būtų laisva ir nepriklausoma.

Kadangi šį pavasarį įvyks ta Lietuvoje rinkimai, todėl kiekvienam lietuviui katalikui dera pagalvoti, kas atsitiktų, jei rinkimus laimėtų socialistai, bedieviai. Jie persekiotų katalikus, bažnyčias paverstų į teatrus, mo kyklas į ištvirkimo vietas, iš miestų iš jų tikybos ir doros pamokas, ieštų pražūtingo bedievybės skiepijimą jau nuėjų vaikų širdyse ir jas užnuodytų, paleistų iš kalėjimų politinius kalinius, norėjęs pražudyti Lietuvos nepriklausomybę ir bevykdamani žemėje rojų" pražudyti Lietuvos nepriklausomybę ir vėl mūsų tėvynę pastumti į šimtmečius vergi jon.

Nenorėdami, kad Lietuvą pražūtų, privalome budėti ir visas pastangas dėti, kad ne paleidus išgamtų prie vaiv nes mūsų visos sudėtos pra cely aukos tėvynės reikalui meitų niekias.

Lietuvoje gyvena mūsų tēvai, broliai, seserys ir giminės, kuriuos mes mylime, jiems laimės trokštame ir norime, kad jie svetimųjų vergijoje gyventų, bėd nepriklausomoje Lietuvoje. Ne norime, kad jų tautybė ir tikėjimas socialistai ir bedie viai persekiotų ir niekintų bet trokštame, kad jie laisvai Dievą galėtų garbinti kad savo vaikus katalikiškai ir dorai išauklėtų. Ka jamoji Lietuva augtų kati likiška ir dora, o jei taip bū tai ji bus stipri ir jos ateiti bus užtikrinta.

Katalikiškos Lietuvos re kalams rengiamo vajuos la ku mums visiems reikia rin tai padirbėti ir prisidėti prie rinkimo Lietuvos Seima dorų, rimtų, šviesių ir Tėvy nei pasivertusių žmonių.

Visas darbas kviečia
Lietuviai Federacij
Centro Valdyl

ABELIAI. Rokiškio a Lapkričio 2 d. posėdy sešias valdyba nutarė 1926 metams uždaryti visas va sešias ribose esančias smul les. Šį nutarimą dar turi p tvirtinti visuotinis gyvent ūjų balsavimas, numatytas gruodžio 6 d.

"DARBININKO" KONCERTE

V. DINEIKA.

"Dzimdai-Dzimdai" artistas, dalyvaus "Darbininko" koncer

Sausio Mėnesio Istorinės Dienos

Sausio 4, 1877—mirė Cornelius Vanderbilt, Amerikos garsus gelžkelių statytojas. Jis gimė Stapleton'e, Long Island, N. Y., gegužės 27, 1794 m. Jaunystėje buvo laivininkas, perkeldinėjo pasakiusius nuo Staten Island į New Yorką. Vėliau tapo laivo kapitonu, ir dar vėliau savininku. Jis įsteigė linijas tarp New Yorko ir Naujos Anglijos uostų. 1863 m. buvo savininkas Harlem gelžkelio ir vėliau savininku Hudson River ir New York Central gelžkelių, kuriuos jis sujungė. Jo turtas siekė iki \$100,000,000.

Sausio 10, 1579.—Yra gimimo diena John Smith'o, kurio vardas Amerikos istorijoje yra gerai žinomas. Jis atvažiavo Amerikon su ekspedicija iš trijų laivų ir 103 vyrų, kurie apėjo Londoną 1605 m. Įsteigė koloniją Virginijoje. Kolonistai pirmą sykį išvydo Virginijos krantų balandžio 26 d., 1607 m. Smith'as buvo vienas iš septynių narių, kurie valdė kolonijos reikalus. Jis paskėmingai vedė visokias derybas su indijonais, tuomet tapdamas vedėju. Ir 1609 m. jis buvo išrinktas kolonijos prezidentu. Indijonams pakilus, Smith'as paskėmingai juos pergalejo, bet klaidingos informacijos buvo pasigautos Anglijon, ir iš ten buvo siunčiama kita ekspedicija iš 500 emigrantų ir trijų vedėjų, kurie buvo paskirti vesti tos kolonijos reikalus. Bet vienam laivui nuskendus, visi svarbūs dokumentai buvo pamesti ir Smith'as pasiliko kolonijos vedėju. Vieną kartą Smith'as buvo indijonų suimtas, ir indijonų vedėjas Powhatan įsakė savo pasekėjams nukirsti jo galvą, bet vedėjas duklė Pocahontas davė tėvui pasekėjams to daryti. 1609 m. Smith'as buvo sužveistas ir grįžo Anglijon. Bet neilgai ten apsigyveno, vėl 1614 metais atvyko Amerikon tyrinėdamas žemes. Jis paskutinias dienas praleido bandydamas piniginius ragelbos įsteigti koloniją Naujojoje Anglijoje. Iki mirties buvo vadintas admiralu.

Sausio 11, 1767. Gimimo diena Amerikos pirmo Izdo Sekretoriaus, Alexander Hamilton. Jis gimė Vakarų Indijoje, bet atvyko New Yorkan laukyti King's kolegiją. Ta kolegija šiandien yra Columbia University. Jis buvo kapitonas 1776 m. kontinentinėje armijoje, ir vėliau mairys Washington'o štabo. 1782 m. jis buvo išrinktas delegatu iš New York'o į Kontinentinį Kongresą, bet jam nepatiko finansinė padėtis ir atsiskė. Jį vėl išrinko delegatu į Philadelphiaus seimą, kur federalinė konstitucija buvo parašyta. Jis buvo vienas iš pasirašytojų po konstituciją. Rugšėjo mėn. 1789 m. kuomet Izdo Departamentas buvo įsteigtas, Hamilton'as buvo Washingtono paskirtas pirmu sekretorium.

Sausio 15, 1831. Pirmas garvežys užbaigtas netoli Baltimore, Maryland. Pirmas inžinas, pavadintas "Tom Thumb" keliavo keturiolika mylių į valandą. Dangelis žmonių pranašavo, kad niekuomet neis. Kiti pranašavo kad sumaikins ūkių žemes, nes išgąsdins visus gyvulius, ir nebus gėdina auginti avis, nes dūmai apjuosins vilną. Šiandien

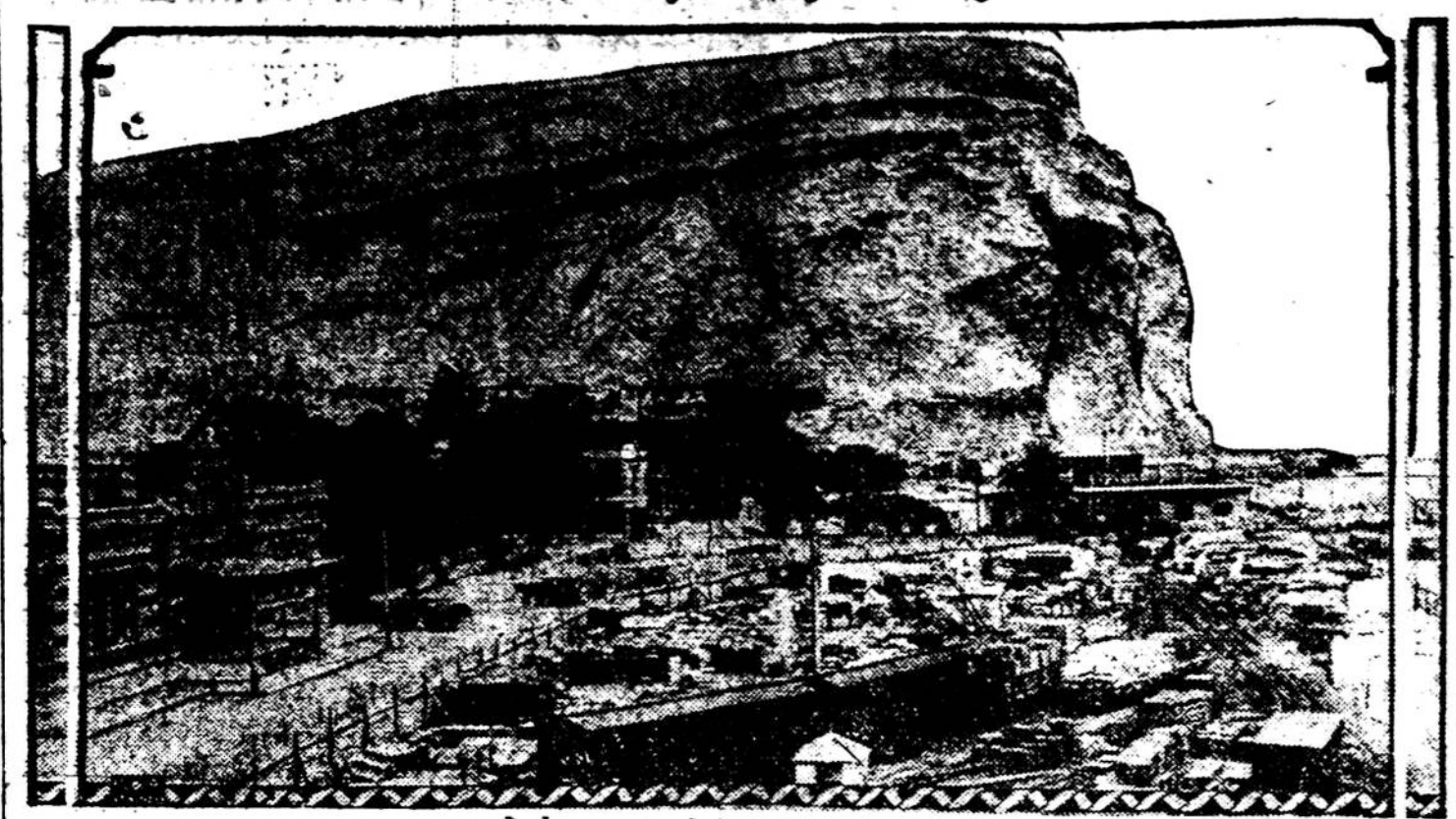
Suv. Valstybėse yra 264,233 mylios gelžkelių ir daugiau negu 65,000 lokomotyvų.

Sausio 17, 1706.—Gimimo diena Benjamin Franklin'o, pirmojo Amerikos didvyrio. Jis gimė Boston'e. Jis buvo penkioliktas iš septyniolikos vaikų. Franklin'as laukė mokyklą tik dvejus metus. Po tam turėjo dirbti prie tėvų, kuris darė žvakes ir muilą. Jam tas darbas visai nepatiko, tuomet ėjo su broliu dirbti. Brolis buvo spaustuvininkas. Sunkiai dirbo ir susitaupęs keilius centus jis išvažiavo į Philadelphia, kur vėl spaustuvinėję gavo darbą. Jis dirbo spaustuvinę pakol su draugu nupirko laikraštį, kurį užvardino Pennsylvania Gazette. Neuzilgo jis buvo didžiausias spaustuvininkas Pennsylvania ir susitaupė daug pinigų. Mirdamas paliko \$250,000. 1732 m. jis išleido savo "Poor Richard's Almanac," kur yra daug garbūs priežodžiai.

Jis Philadelphiajį įsteigė pirmą viešą knygyną. Buvo pradžia šiandienės sistemos. Kaip išradėjas, Franklin'as buvo labai naudingas pasauliui. Jis buvo pirmas surastis atidarytą pečių, kuris buvo labai naudingas kolonistams, ir buvo pradžia pečių industrijos. 1750 m. parduodavo savo spaustuvinę ir laikraštį savo draugui ir pradėjo eksperimentuoti su elektra. Birželio mėn., 1752 m. laike audros su perkūnija, paimdamas šilkinį lakūną su metaliniu galu, šlapiu kanapės šaučiu ir prisitu raktą prie šniūro jam pasisekė pritraukti elektros žiežirbą į specialį puodą, kurį jis pagamino tam tikslui. Šiuo būdu Franklin'as patikrino, kad žaibo įėjimas gali būti pagautas ir kad elektra ir žaibas tas pats. Jis išrado perkūnsargį.

1752 m. buvo išrinktas į didįjį Pennsylvaniaus susirinkimą ir buvo paskirtas visų kolonijų pašto viršininku. 1757 m. jis buvo pasiūstas Anglijon prašyti Parlamento pakeisti Pennsylvaniaus įstatymus ir prisilaukė kvičiant prie įstatymų Penn'o Seimynės. Praleido dešimt metų Anglijoje bandydamas tą įvykinti, bet nepasisekė. Jam būnant Anglijoje, garsus "Stamp Act" buvo praleistas. Tas aktas taksavo visas popierius parduotas kolonijose. Jis Anglijai bandė parodyti, kad tas yra prieš kovos, bet įstatymas perėjo. Jis grįžo namon kuomet kova prasidėjo 1775 metais. Dabar turėjo septyniadešimt metų. Buvo išrinktas vienas iš penkių vyrų, kurie pagamino Nepriklausomybės Deklaraciją. Kovoje su Anglija buvo pasiūstas Francijon prašyti pagalbos kolonijoms nuo Francijos karaliaus ir jam pasisekė tos pagalbos gauti. Po Revoliucijos Karo jis turėjo pasilikti Europoje dar dvejus metus užbaigti taikos reikalavimus su Anglija, Francija ir Ispanija. Nesėkė sugrįžti Amerikon kuomet jį vėl išrinko Pennsylvaniaus Valstybės Tarybos prezidentu. Tris terminus tarnavo, paskirdamas savo algą visuomeniškiam tikslams. 1787 m. Franklin'as buvo išrinktas nariu konvencijos, kuri turėjo pagaminti parašytą konstituciją ir valdžią naujai

ČIA NE GEDIMINO KALNAS, BET TURIS TOKIA REIKSMĖ KAIP GEDIMINO KALNAS.

Šis kalnas yra dviem tautom simbolis

Pietų Amerikoje palei Pacifico vandenyno pakraščius dūkiasi žemės dviejų respublikų — Peruvijos ir Čilės. Abiejų respublikų rubežiai suina ir jos del rubežių teip nesutinka, kaip Lietuva su Lenkija.

Pietų Amerika, išskiriant Braziliją, tapo įspanų apgyventą ir jie prigulėjo Ispanijai, kaip Suv. Valstijos Anglijai. Bet kaip Suv. Valstijos nebuvo patenkintos Anglijos valdymu ir atsimeitė nuo jos, tai taip ispanai pietų Amerike ėmė bruzdėti ir kariauti prieš Ispanijos karališką valdžią, kad įsteigti nepriklomumą. Nors ispanai pietų Amerikoje buvo vienos kalbos ir vieno tikėjimo, bet jie neįsteigė vieno bendro respublikų. Įsteigė daug nepriklomų respublikų. Kadangi žemės buvo daug, o žmonių mažai, tai rubežiai nebuvo aiškiai nutiesti. Nebuvo aiškiai paženklinoti rubežiai. Peruvijos ir Čilės, per ilgą laiką viskas buvo gerai. Bet vėliau ant rubežiaus rasta brangių mineralų, kaip va salietros, borakso ir k. Tada iškilo ginčas del rubežių tarp Peruvijos ir Čilės. Ginčai vedė prie karo. Tas atsitiko daug maž 50 metų tam atgal. Karas buvo atkaklus. Čilė įvykė Peruvijai. Paskutinis svarbusis ir labai dramatiškas susirėmimas buvo ant čia parodomos kalno. Tas mišis įvyko 1880 metais. Ant to kalno buvo 1,700 Peruviečių, o juos užpuolė 4,000 Čiliečių. Kai Peruviečių vadai pulk. Bolognesi pamatė, kad mišis praloštas, tai jis su savo karnimentais likučiais bevelėjo šokti nuo šito kalno į jūrą, negu pasiduoti. Tai pulk. Bolognesi pasuko savo žirgų link jūros, drožė jam pentinai į šonus ir šast nuo kalno. Jo kareiviai paskui jį. Buvo keletas, kurie bandė Čiliečiams pasiduoti, bet Čiliečiai juos subadė. Šitoks dramatiškas mišio galas pašventino tą kalną ir jis Peruviečiams tapo simboliu, šventu kalnu, kaip lietuviams Gedimino kalnas.

Čilės respublika įvykusi Peruvijai atėmė jos dvi provincijas Taena ir Arica. Aricos provincijoje randasi šitas kalnas. Tas kalnas vadinasi El Morro. Tas kalnas yra 500 pėdų aukščio. Taena ir Arica, atplėtos nuo Peruvijos tapato pietų Amerikos Alzacija ir Lotaringija. Peruvija nemurino del šitos skriaudos ir nesvietiška neapykanta tarp dviejų respublikų. Bet balandžio 17-tą, 1790 m. nakčia, turėdamas 84 metus, garsus Franklin'as mirė.

Pietų Amerikoje palei Pacifico vandenyno pakraščius dūkiasi žemės dviejų respublikų — Peruvijos ir Čilės.

Perveitais metais Čilės respublika atsišaukė į prez. Coolidge ir prašė, kad jis patarpininkautų ir sutaukintų abi valstybi. Prezidentas pasiskyrė iš savo pusės gen. Pershing'a, buvusį Suv. Valstijų vyriausią karo vadą Francijoje. Gen. Pershing Aricoje, palei istorišką El Morro kalną veik pusę metų darbavosi. Darė planus ginčijamose provincijose plebiscitą sudaryti. Bet prie jo pleno kad ne viena, tai kita respublika turėjo priekabių. Daugiausia klinčių daro Čilė.

Pagalios naujausios žinios skelbia, kad gen. Pershing aplėdžia Arica ir vyksta į Washingtoną. Skelbiama, kad vyksta del nesveikatos, reikala dantis taisyti. Ar tai tikra negalė ar diplomatinė liga, tai tikrai nežinia. Suv. Valstijų valdžia žinoma rūpinasi, kad pavyktų sutaukinti besipykstančias respublikas. Tas svarbu dėlto, kad pilnai laikai įvykus geresnė prekyba eis. Kaip Čilėj taip ir Peruvijoje Suv. Valstijų kapitalistai yra nemažai kapitalo įvesti. Amerikiečiams rūpi to kapitalo saugumas. Toliau, jei sutaukinti nepavyktų, tai pietų Amerikoje Dėdės Samo vardas nukentėtų.

Kad tą ginčą išrišti, tai yra pasiūlyta trečia išeitis. Siūloma ginčijamas provincijas nei Peruvijai gražinti, nei Čilėi palikti, parduoti trečiai respublikai — Bolivijai, kuri guli toliau nuo pajūrio ir neturi į jūrą išėjimo. Suv. Valstijų kapitalistai pasiūlo da tą reikalą finansuoti.

Kaip ištikro su ginčijamomis provincijomis bus padaryta šiuo kartu ir nežinia.

Kaip didelė neapykanta tarp Peruviečių ir Čiliečių yra, tai pataiskės iš šitų atsitikimų. Čilės mieste Iquique viena sykį buvo surengtas Peruviečiams pogromas. Peruviečiai labai nukentėjo ir dangelis turėjo aplėsti tą miestą ir vykti Peruvijon. Del šito juodašimtiško dailio Peruvijoj kilo didžiausias pasipiktinimas. Pasipiktinimas siekia visus luonus ir darbininkus. Po pogromo atplaukė Peruvijos uosta Mollendo Čilės laivas su prekėmis. Tai uosto darbininkai sutarė nelinoduoti to laivo prekių ir Čilės laivas su prekėmis turėjo grįžti atgal.

Pavadinoti Čilietį Peruviečių arba Peruvietį Čiliečių yra baisiausias įžeidimas. Prie Panamaus kanalo. Didžiojo karo metu buvo toks atsitikimas. Prie kanalo nakties metu atplaukė laivas. Nuo sargybinių Suv. Valstijų laivo kapitonas sušuko: — What nationality are you? Atsakymo nebuvo. Klausimas buvo paastrintas. Atsakymo vėl nebuvo. Pasakieriai jau persigando ir pamano, kad iš Suv. Valstijų laivo atleis šoviny. Bet vietoj šovinio pasigirdo šitoks klausimas: — Oh, say! Are you a Peruvian? — No!!! — Suriko Čilės laivo kapitonas tokiu griausmu lyg būtų bomba sprogu.

— What nationality are you?

Atsakymo nebuvo.

Klausimas buvo paastrintas. Atsakymo vėl nebuvo. Pasakieriai jau persigando ir pamano, kad iš Suv. Valstijų laivo atleis šoviny. Bet vietoj šovinio pasigirdo šitoks klausimas: — Oh, say! Are you a Peruvian?

— No!!! — Suriko Čilės laivo kapitonas tokiu griausmu lyg būtų bomba sprogu.

MILIONAI AUTOMOBILIŲ

Apskaičiuota, kad visos Europos valstybės vartoja ne daugiau, kaip du milijonai automobilių. Jungtinės Valstybės apie aštuonius kartus daugiau už visą Europą — penkiolika milijonų. Septyni milijonai automobilių. Vienoje New Yorko valst. registruota 1 1/2 milijono automobilių. Bet Kalifornijoje New Yorką pralenkia. Toje valstijoje ties Pacificu trims žmonėms išpola vienas automobilis, arba kitaip kiekvienas suaugęs žmogus turi po vieną automobilį.

Automobilių pramonė Jungt. Valstijose — didžiausia pramonė šalyje. Kartais rodo, kad joje esama perdidelė produkcija, bet ji plečiasi ir apseina be svetimųjų rinkos.

Bet kada nors prisitotinimas toje pramonėje turi užsistoti. Iš penkiolikos milijonų vartojamųjų automobilių pernai šimta iš apyvartos vienas milijonas. Tai didelė skaitlinė, bet vistic su bendru skaitiniu maža.

Automobilių pramonininkai nemusimena ir nesirūpi na ateitimi.

Atėis krizis, tai pradės statyti oro "fordukus" ir žmonės pirkinės mažiau automobilių, bet daugiau laktituvų.

URZGIA

Arcivyskupui J. Matulevičiui atvykus Lietuvon bažnyčios sutvarkymo reikalais, kairiųjų stovykloje pasipylė įvairūs spėjimai. Tų spėjimų atgarsis pasiekė Amerikos "opoziciją" ir ji pradėjo urzgiti. Labai nepadoriai tuo reikalu žemtelėjo "Vienybė", kuri tvirtina, ir į krūtinę mušdamosi sako, kad ji gerbia arcivyskupą Matulevičių už jo kančias, kurias jam teko pakelti Vilniuje, bet tuo pačiu metu tai garbingą asmenį iškaneveikia knobiauriais žodžiais. Tikra avingalvių pagarba!

Lietuviai Katalikai!

Skaitykite Vienintėlį Amerikos Lietuvių Katalikų Dienraštį

"DRAUGA"

"DRAUGA" rasi naujausių žinių iš viso pasaulio.
"DRAUGA" skaitydamas, žinosi kaip gyvena lietuviai Amerikoje.
"DRAUGA" talpina šviežiausių telegramų iš Lietuvos.
"DRAUGA" turi korespondentų Lietuvoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Anglijoje ir kitur.
"DRAUGA" duoda naudingų pasiskaitymų.
"DRAUGA" nušviečia svarbiausius dienos klausimus.
"DRAUGA" at-tovauja katalikų nuomonei įvairiuose pačiuose klausimuose.
"DRAUGA" atremia katalikams daromus priekaištus.
"DRAUGA" yra tikras Amerikos lietuvių kataliko draugas.
"DRAUGA" kalna pigi:

Amerikoje ir Užsieniuose:
Metams \$6.00
Pusei metų \$3.00
Atskiras numeris 0.02

P pinigai geriausiai eįsti perkant krasos ar ekspreso "Money Order" arba įdedant pinigų į registruotą laiską. "Draugo" adresas:

"DRAUGA"
2334 So. Oakley Avenue Chicago, Illinois
Telefonas Roosevelt 7791

Daugiau žmonių prigeria svaigaluose, negu vandenyje. Tyvas vandenėlis geriausias gėrimėlis. Girtuoklis nuolat kesinasi ant savo, savo pačios ir savo va-

NUOTRUPOS

PRANCŪZIJA BEDARBIŲ NETURI

Prancūzija labai prasiskolinusi ir kaip daugelis kitų kraštų turi vargo su ekonomine ir finansine suirute, bet užtat neturi bedarbių.

Tai, turbūt, vienintelė valstybė pasaulyje, kurioje nėra žmonių be darbo. Statistika parodo, kad visoje Prancūzijoje tik 600 asmenų neužsima jokiu darbu.

Dėl palyginimo reikia priminti Angliją, kurioje esama apie vienas milijonas bedarbių. Austrija su 300,000 bedarbių, Lenkija su 400,000 bedarbių ir t. t.

Nežiūrint į tai, kad Prancūzija turi vargo su kolonijomis, politinį chaosą viduje, bet socialis gyvenimas gana pastovus ir todėl, nežiūrint į rinkos.

Bet kada nors prisitotinimas toje pramonėje turi užsistoti. Iš penkiolikos milijonų vartojamųjų automobilių pernai šimta iš apyvartos vienas milijonas. Tai didelė skaitlinė, bet vistic su bendru skaitiniu maža.

Automobilių pramonininkai nemusimena ir nesirūpi na ateitimi.

Atėis krizis, tai pradės statyti oro "fordukus" ir žmonės pirkinės mažiau automobilių, bet daugiau laktituvų.

TROCIS VĖL KARALIAUS

Buvęs Sovietų Rusijos karo komisaras Bronšteinas — Trockis, po ilgo bastimosi, grįžo į Centrali Sovietų Komitetą Maskvoje.

Į tą vietą Trockį išrinko kartu su Stalinu, Rykovu, Kamenievu ir kitais bolševikų vadais.

Sugrįžimas Trockio, kuris po Lenino mirties jo parašytoje knygoje kritikavo Lenino pasekėjus, turį politiku supratimu reiskia nuolaides, nės politikos pradžią.

Kitos politikos, kaip rodo, Rusija tuom tarpu negali pasirinkti. Trockio priėmimas į sovietų valdžios tarpą parodo, kad bolševikai susipranta, jog juo labiau jie laikysis vienybės, tai tuo ilgiau viešpataus Rusijoje. Tuo atžvilgiu reikia tik nusišėsti iš bolševikiškųjų vadų.

Patiko jiems, matyt, žydiskais įprotys: viduje pešasi, bet iš paviršiaus mylisi.

MARSAS IR SALTIS

Vienas mokslinčius žymus astronomas — pirmena savo

spėjimams apie šaltą žiemą. Apie tai jis pernai keletą sykų tvirtino.

Jo spėjimams paremti tuo, kad ant Marso pasirodė kokie tai rūkai ir saulės dėmės pasididino.

Jis spėja šaltą žiemą šiemet ir 1930 m.

186,000 MILIJONŲ SEKON.

Mūsų organizacijos dvajisios vadas kun. J. Svagždys į valandą automobiliu padaro apie 70 mailių ir mes labai stebimės tuo greitumu. Pasirodo, kad yra greitesnių dalykų pasaulyje. Multonas demonstravo fotografuoti šviesos, kuri praėjo į sekundą 186,000 mailių ir esančios jūlyjime atmosferoje milijoną metų.

Yra "saulių", kurios juda mūsų atmosferoje 200,000 "saulės" metų atstume viena nuo kitos.

Multonas priskaitliuoja 500 milijonų "saulių", mūsų žemei panašių: visų gi "saulių" arčiausia prie mūsų žemės esančių, tokiam pavydale kaip mes jas suprantame, jo apskaitliavimu, ne mažiau milijardo.

Kaip jis jas susakito?

Gyvybė esanti tik ant trijų planetų: Veneros, Marso ir Žemės. Kad ant mūsų žemės gyvybė yra, tai mes nesiginčysime, bet kad ant Veneros ir Marso kas nors gyvena, tai susku žinoti.

Prie visų tų skaitlinių, kurios čia suminėtos, mūsų žemės amžius ir žminijos atsiradimo istorijos skaitlinės, kurios siekia tik kelis tūkstantčius, atrodo labai menkės prieš milijardų skaitlines.

SUAŽIAVIMAS

L. D. K. S. Naujos Anglijos Apskricio šaukiamas suvažiavimas sausio 31, 1926, 1 val. po pietų, bažnytinėje svetainėje, Cambridge, Mass.

Pageidaujama, kad kuopos pasistengtų išrinkti atstovus ir rūpestingai paruoštų naudingų inesių del naudos mūsų organizacijos.

J. Jaroša, pirm.

Teatras ir Muzika

SALIAPINAS APIE SAVE

F. J. Saliapinas padarė platų pareiškimą, pašvęstą jo privatiškiems darbams. Jis aprašo savo projektus sukūrimui privatinės operos su S. Juroku, kuri pradės savo sezoną sekančiais metais. Aprašydamas savo pasirodymus patsatymui operos "Boris Godunoff," viešintės operos numatytos pastatyti toje naujoje trupėje, jis sako, kad jo tikslas esąs duoti progą "pastatyti tą operą kiekvienam Dikui, Tamui ir Garri."

Apie dūšios pardavimą velniui

Apie mane kalba, jog aš savo dūšią pardaviau velniui, — sako jis. — Bet, man nėra ko veikti su velniais ir piktomis dvasiomis, kada man, kaip visi kalba ir ant kiek aš atsineu, pataikauja dievai. Be to, pas velniui nėra tiek pinigų, kad nupirkt mane. Niekas negali diktuoti ar nurodyti man, kur aš privalau vaidinti. Aš nepripažįstu jokių šeiminių. Kada caro valdžia pakėlė mane į užsitarnavusius artistus, aš tikrai pripažinau pagerbimo faktą. Per visus 35 metus mano artistinės karjeros aš visuomet buvau laisvas artistas. Visi tai žinojo ir visi su tuom skaitėsi. Visi pagerbimai, kurie man buvo suteikti, buvo mano už tarnauti, ne dėlto, kad aš — Saliapinas, o dėlto, kad aš inėšiau savo dalį žmonijos apkalnime apie gražumą ir teisingumą. Aš tarnavau, ne atskiroms klasėms, ne atskiroms šalims, bet visai žmonijai.

Aš ir Rusijos

— Nors aš ir keletą metų nebuvau tėvyneje, bet nėra pagrindo manyti, kad aš ten ir nematau grįžti. Aš nematau, kad kritika, smerkianti mano negrįžimą, padėtų mano valdžios. Oficialūs Rusijos valdovai, kaip aš manau, nieko bendro su tais reikalavimais neturi. Labai galimas dalykas, kad tai yra išaukta, tiesiog, profesionalio pavydo dėka.

Kalta Rusija

— Rusija pati yra kalta, kad aš išvažiuau užrubežin. Aš išvažiuau be cento ir norėjau užsidirbti. Karės ir revoliucijos laikuose honoraras buvo apmokamas vien tik produktais. Laikė mano ilgus karjeros pas mane buvo pagrindo kovoti už savo principus. Ta kova man atėjo labai brangiai. Bet aš galiu pasakyti, kad aš galų gale, nugalėjau. Vargu bent ar atsirastų kas nors, kuris pradės neigti esimą tos kovos, kad aš vedžiau tobulinimui mano individualės kūrybos. Daugelis turėtų pripažinti mano nuopelnus abelnam visų meno šakų progresui.

Rengia autobiografiją

— Kada nors aš papasakosiu apie savo autobiografiją, — ie visus mano patyrimus ir kovas. Aš jau pradėjau ją, bet buvau priverstas atšaukti jos užbaigimą. Kada 6-7 mėnesius per metus keičiauji važinėdamas iš miesto į miestą ir perskėsdamas iš traukinio į traukinį, tai sunku sukoncentruoti savo mintis tokiam darbe. Visa mano laiką aš turėjau su šaudyti ir kitiems reikalavimais.

Apolitiškumas draugavimo su Maksimu Gorkiu

Tai, kad aš — ūkininko sūnus ir draugau su Maksimu Gorkiu, reakcionieriai skaitė ganėtinu įrodymu, kad skaityti mane radikalu, socialistu. Bet ta mažuma, kuri iš arti mane pažįsta, gali patikinti, kada mūsų draugavimo pagrindas buvo pagrįstas visai ne ašiu viešpodėms politiškais nusistatymais, jei koki nors politiską nusistatymą, bendrai manant, aš turėjau. Aš buvau, tiesiog, Gorkio draugu, ne liečiant jo pažiūrų, nes aš turėjau progą pažinti gerumą ir paprastumą to žmogaus.

Keliaklupšciavimas prieš Nikalojų II

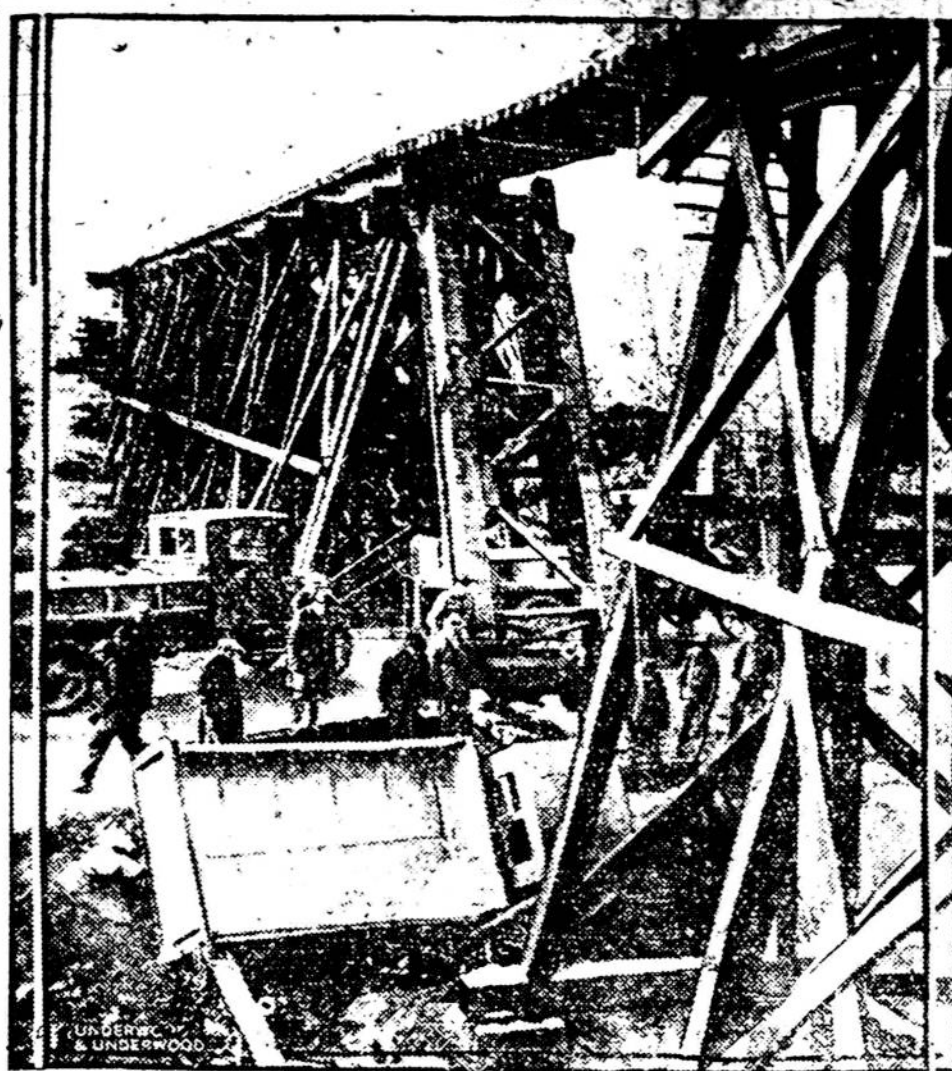
I šantros pusės, iš to, kad Imperatorišką Teatrą direktoriai nuolat stengėsi apdovanoti mane visų rūšių aukštomis pagarbomis, kaip kurie elementai darydavo išvadas, kad aš esu artimas reakcionierių valdovams. Žinomas nesusipratimas ir neteisingas išaiškinimas mano pasielgimo ir veikimo buvo išaukštas sekančiu būdu. Marijos Theatre Petrograde choras turėjo konfliktą su administracija. Direktoriai atmetė jo reikalavimus ir choras nutarė išreikšti savo jausmus tiesioginiai eadui, praleiddamas direktorį. Choristai nutarė išnaudoti savo buvimą ant scenos padaryti manį festaciją eadui matant, išreikšdami jam savo paklusnumo ir įteikdami petelies. Neapsisėję manęs, jie išpildė tą planą operoje "Boris Godunoff," tame momente, kada aš pasirodau sejoje. Ką aš padariau? Aš buvau priverstas atsiklaupiti ant kelių užpakaly kėdės. Tai buvo suprasta, kaip tyčia sugalvotas nusizeminimas prieš eadą, ko, tikrai, nebūvo. Radikalai negali to užmiršti ir rikiuomet mano to pasielgimo nedovanos.

Be politiskų pažiūrų

— Aš nuoširdžiai geidžiu, kad kiekvienas Rusijoje ir kur tai nebūtų, savo valdžią, jei matytų savo idealus. Aš nieko prieš neturinu priešmonosavus palokus, farmas, prieš tai, kad kiekvienas turėtų sau pudingą. Bet, žinoma, aš negaliu pagelbėti, kad tokie pagėdavimai įvyktų tikrai. Aš nežinau, ir man neįdomu žinoti, kaip to galima pasiekti. Tokiuose dalykuose, aš nei už nei prieš tokių principų.

Šiame momente aš esu be galo užimtas paruošimui "Don Kichoto" rolės, kurioje aš pasirodysiu pavasarį. Mokinimasis rolės atima visą mano laiką, atima visą mano energiją ir spėkas. Jie išaukšta manje neramumai, bet suteikia man taip pat malonumą.

Mano dabartiniam darbe, aš vadovaujuos tais pačiais principais, kuriais vadovavauš laikė mano pirmojo pasirodymo Amerikoje. Aš turėčiau priešais, bet tik dėlto, kad būti tokiu novatoriui. Nekuriu tradicijos, akiai i leidžiamos i teatrui, panašios vėžio baciloms skverbiamoms i kūną. Bet tai nereikia, kad eikia nakti kinti visas tradicijas ir stengtis tyčia visiškai jas

Ant šito geležinkelio tilto vos neištiko baisi nelaimė. Galėjo žūti 200 pasažierių. Neišimė neištiko tik todėl, kad traukinys pasivėlino keturiomis minutėmis. Prieš pat traukinio atėjimą važiuojo pro apačia negras ir trenkė į tilto ramsį. Ramstis išsoko iš vietos. Už minutes turėjo traukinys eiti, bet jis pasivėlino. Už dviejų minučių atpyškėjo motoristas. Pamatęs atsitikimą, suprato pavojų ir pasignalavo traukiniui apie pavojų. Traukinys laiku sustojo.

"DZIMDZIAI" WORCES-TER'Y

3 sausio, Sv. Kazimiero parapijos salėje įvyko dzimdzių koncertas. Statyta komedija "Pasimusi Uošvė," kurioje dalyvavo: M. Sakalauskaitė, M. Grybaitė, M. Dusevičaitė ir J. Dikinis ir V. Dineika. Komedija neišpasakytai įdominga, todėl salėje publika kvatote kvatojo. Vaidinimas geras. Uošvės Kumštienės rolėje M. Sakalauskaitė davė idėjų ir kartu raganišką tipą. Nežiūrint į tai, kad vaidintoja Sakalauskaitė tik mėgėja, ji gerai užtikrina rekomendavimą. Pridėjus daugiau jausmo ir gyvumo Kumštienės dukters Mylos rolėje vaidintoja M. Grybaitė būtų dar įdomesnė. Bet, kaippa mėgėjai, jos vaidinimai sunku ką nors priminti. Ženia — Linčo rolėje aktorius V. Dineika daug ko išgalvoti negali, nes ji jam per ankšta. Bet tai, ka jis davė, įrodo, jog geros markės vaidėla esant. Temperamentas, jausmas, įdomūs ir minkšti gražiai derinasi. Dėlė Gričaitis — J. Dikinis ne vaidino, bet tiesiog maudėsi savo rolėje. Rolė dėkinga, bet ir aktoristas roles vertas. Tarnaitė — M. Dusevičaitė tinkama.

Veikalas gražiai suregulotas ir vaidinimas be sufficijos. Ananblis geras. Matyti, kad dzimdzių gerokai padidėbėta.

Suagu jaustis žiūrotoji, kada artistai vaidinimą ne parodijuoja, bet pergyvena.

Po vaidinimo solo dainavo pelė M. Grybaitė. Balselis gana linksmas ir stiprus. Publika priverstė kelis kartus savo dainėles kartoti.

Dzimdzių Dikinis ir Dineika juokingas dialogas, su kupletais, tęsėsi bent apie 15 min. Ir čia juokų pakako. Kada artistai baigė kalbėti, publika smarkiai plojo ir reikalavo jų dar pasirodant.

M. Grybaitės ir J. Oksausko (ekspromtu dalyvavusio dzimdžio) duetas idomus ir juokingas. Publikai patiko, Trys dzimdzių ir p. Grybaitė kvartetu baigė programą A. Vanagačio dainomis "Naktis svajonėms."

blika nenoromis skirstėsi namo, o jos būta pilna svetainė. J. G.

LATVIO KONCERTAS

Sausio 3 d., po pietų, vietos ir apylinkės latviai turėjo progą pasiklausyti savo žymaus baritono dainavimų. Tą dieną, Jordan salėje, Latvų operos dainininkas Leonardas J. Brumvalds davė koncertą. Dainavo latviškai, vokiškai, itališkai ir rusiškai. Rodos geriausiai jam sekė operų arijos. E. t. iš operų "Boris Godunoff," "Carlo" ir "Sadko." Tik stebėtina, kodėl gerbi dainininkas taip pašykstėjo latviškų dainelių. Tepadainavo tik tris, būtent: "Nabaga Dseespa" (Ulogo Gies-

Lietuvių Katalikų Veikėjų Domei!

"Darbininkui" reikalingi agentai. Prašome lietuviais apgyventų kolonijų katalikų veikėjų atsileipti ir stoti i katalikų apaudes platintojų eiles prisidėdami prie palaikymo lietuvių tės, doros principų ir Kristaus idealo. Mes katalikai jau išleidome per giliai i letarginį apsnūdimą ir pamišome kad turime savo spandą. Nustojome agitavę, o priešam tik to ir reikia. Jie džiaugiasi ir ne viena pagaua i savo buči. Kokia gi mums nauda? O tai tolia, kad netenkam bažnyčiai ištikimų vaikų. tanta netenka remėjų, spauda netenka skaitytojų ir su pagalba bedievytės žūstame Tautai ir Bažnyčiai.

Dabar dar laikas subrusti patapti, "Darbininko" nuolatiniiais agentais, skleisti po namus katalikų dvasioj leidžiamą spaudą ir tuo atliksite neprastesnę misiją už tikrus misijonierius.

I darbą broliai ir sesės lietuviai katalikai! Šalin apatija!

"DARBININKO" ADMINISTRACIJA
366 West Broadway South Boston, Mass

Užsirašykite
"LAIVĄ"

"LAIVAS" yra katalikų savaitinis laikraštis. "LAIVAS" duoda gražiausių pamokinių iš tikybės ir doros dalykų. "LAIVAS" aiškina įvairius priekaištus daromus prieš Katalikų Bažnyčią. "LAIVAS" rasi gražių ir lengvų pasikaitymų. "LAIVAS" duoda atsakymų į įvairius tikybės ir doros klausimus. "LAIVAS" teikia žinių iš viso pasaulio katalikų gyvenimo. "LAIVAS" turi Bernardin Kolegijos Remėjų skyrį. "LAIVAS" kainu metams Lietuvoje ir Amerikoje \$2.00 (du doleriai), pusė metų \$1.00.

"LAIVAS"
2334 So. Oakley Avenue Chicago, Illinois

SVEIKATOS DALYKAI

BURNOS HIGIENA

Dauguma žmonių dabartinį laiką yra išmokę vieną dalyką sveikatoje, ir tai yra, kad dantys turi būti gerai prižiūrimi. Bet žmonės, kurie tam principui tiki, pilnai nežino pasekmių kurios gali būti iš apleistų dantų. Tinkama dantų priežiūra yra vienas iš svarbiausių dalykų, i kuriuos domę turi kreipti kiekvienas vyras, moteris ir vaikas.

Jei dantims leidžiama supti, valgis nėra gerai sukratomas ir pasekmė to, skilvio nemalimas ir kūnas negauna tinkamo maisto. Viena iš paprasčiausių priežasčių nevisškinimo, tai išpuvę dantys. Išsėgaminavus tikstančius mokyklos vaikų atrandama, kad kiekvienas nemokslumo atsitikime buvo taip pat koks nors fizinis trūkumas akių, ausų, ar dantų. Stebėtinas dalykas buvo tas, kad tarpe vaikų, kurie buvo užsilikę moksle blogas dantų padėjimas buvo randamas daugiau neg blogos akys ar blogas girdėjimas. Kuomet pagalvoji ko kius ryšius dantys turi su

visškinimu, ir visškinimas su sveikata tuomet suprantu kodėl taip yra. Žmonės su blogais dantimis priversti nuryti valgi be krantymo ir paškui kaltina skilvį arba vėją už savo nesmagumą ir dirbt negalėjimą.

Dantų puvinas kyla nuo rūgimo valgio dalelių, kurios pasilieka dantų tarpuose. Šis rūgimas kyla nuo bakterijų, kurios sudaro tokią rūgštį, kurios tirpdo dantų kalkes. Kietas apsaugojantis dantų viršelis yra žinomas kaip amalius (enamel). Bėdos su dantimis prasideda kuomet tas amalius trūksta. Jis gali trūkti mėginant perkasti kietą riešutą arba geriant labai šaltas ir labai šiltas gėrimus. Krapštant dantis su adata ar kitu kokiuo kietu dalyku subraižo amalių ir atidaro kelius prie didesnės bėdos.

Valgyje, kurį dedame į burną randasi įvairių bakterijų. Valgio dalelės, kurios prikimba prie dantų, bakterijos pradeda dirbti ir naikinti dantų apsaugojanti viršeli. Valgio dalelės didesniuos tarpuos ar skystimais mažesniuos plyšeliuos leidžia bakterijoms veikti. Amalius yra sunaikinamas tose vietose kur valgis užsilikęs ir minkštas danties vidus pasirodo. Skylelė darosi didesnė. Minkštas danties vidus greit sunaikinamas ir telieta tik tuščias danties kiaušas. Nervas esti atidengiamas. Danties nervai yra labai jautrūs ir baisus skausmas jaučiamas, kuomet puvinas siekia giliau i dantį. Votis pasidaro danties šaknyje, kuri pridūoda daug skausmo, ištisinimo ir karščio. Votis dažniausiai pratrūksta per smegenis išleidžiamas, ir tuom daug palengvina. Kartais, vienok, finimas siekia iki pat kaulo, ir visai sunaikina kaulą. Dažnai pilnų organizmams sušina i kraują ir pasekmė kartais būna kraujo užmodijimas.

Nešvari burna yra geriausi namai mažiems organizmams, kurie, daug mano yra priežastimi Riggs ligos arba taip vadinamos pyorrhoea. Šioje ligoje smegenys pasidaro minkštos ir ištisinios. Iš smegenų kraujas greit bėga. Liga apima dantų šaknis, pasirodo pūliai, dantys pasilūsouoja ir gale iškrinta. Tas gali užimti daug laiko, bet daug dantų netenka tokiu būdu.

Nešvari žmogaus burnos padėtis padeda jam greičiau pagauti slogas, infliuzą, bronchitį, plaučių uždegimą, reumatizmą ir širdies ligą.

Dauguma galvos skausmų kyla nuo blogų dantų. Nuo dantų iš nešvarios burnos uždegimo tonusis, pridūoda ausies skaudėjimus ir skilvio nemalumus.

Nežiūrint šių faktų, mes dantis labai apleidžiame. Netik, kad užaugę vyrai ir moterys turi blogus dantis, bet vaikai taip pat yra padėtinai apsnūkti, kaip parodo statistikos daugumoje vietų, kur kartais net 90% mokyklos vaikų turi blogus dantis.

Plutarchas, senovės graikų filosofas rašo apie save: "Is pradžius tvirtai nutariau tik per vieną dieną besuptyti: tai man pasisekė, kad visą dieną neužsiruštinai; tas pergalėjimas taip mane padrasino, kad pridėdavau dvi, paskiau tris dienas, taip kas kart daugiau, kol priejau lig savaitės, toliau lig mėnesio, galop jau niekad nei karto snpykdavau. Kad atsipratinus nuo girtybės, gėriau kasdien po mažiau ir ant galo priejau lig tiek, kad jau niekad

Dantis reikia dažnai gerai išvalyti. Kad turėti gerus dantis užaugus, reikia juos gerai prižiūrėti kūdikystėje, nes antrųjų dantų padėtis daug priklauso ant priežiūros, kurią gavo pirmieji dantys. Motinos turi tūmyti krūminius vaikų dantis, kurie pasirodo šeštame metų amžiaus, nes jie yra pirmtiniai iš krūminių kurie pasirodo ir pasilieka ant visuomet. Dažniausiai manoma, kad tai pirmas dantis ir jam leidžiama pūti tol kol reikia ištraukti. Dantis reikia nors du syk ant dienos plauti vartojant šepetuką. Geriausias laikas yra tuojaus po valgio. Jei pritari taip daryti, su laikysis dantis nuo puvinimo daug metų. Jei negalima po valgio valyti, tuomet reikia valyti tik vieną sykį einant miegoti. Labai svarbu tas daryti tuo laiku, nes tuomui neleidžiama bakterijoms veikti kuomet miegama.

Mediciniai ir metafiniai krapštukai neturi būti vartojami nes gali smegenis sužeisti. Tokio sužeidimo pasekmė gali būti smegenų sutynimas.

Gerai yra kaip užaugusiems taip ir vaikams lankyti pas dentistą kas šešis mėnesius. Tai yra apsaugojimas, kuris pagelbės dantis užlaikyti ir sulauks daug nelaimių. Apsilankymas pas dentistą sutaupo daug daktarų bilų ir sumažina dantų skaudėjimus. Kiekvienas žmogus turi eiti mažiausiai du syk i metus pas dentistą, kuris peržiūrės jo dantis, išvalys ir padarys reikalingus pataisymus. Taip pat reikia kreiptis prie dentisto kuomet dantis skauda ar votis randasi. Jei gyveni toli nuo dentisto galima laikinai pagelbėti danties skaudėjimui, išvalant danties dubuolius, ir įdedant gabalėlį rutos, sumirkytą su gvazdikų (cloves) aliejum.

Daug žmonių mano, kad jie žino kaip votį pradaryti. Danties ar smegenų votis turi būti pradaroma tikrai sumanaus dentisto. Dentistas, prieš darysiant tokią operaciją išplaua burną vaistais. Peilis yra sterilizuojamas, ir dentistas dirba švariomis rankomis. Geriausias patarimas, tai, lankytis pas dentistą kas šešis mėnesius, tuomet nebus reikalo tokio nemalono nukentėti.

Pyorrhoea arba Riggs ligos gydymas reikalauja, kad gelta materija kuri prianga ant dantų būtų dentisto nuimta. Visuomet reikia dentistų patarimų klausyti.

F. L. I. S.

Ants Mikalajus Sakalauskas (1891 m. Tauragės apskr., pilieskai praešęs) Emilijus Migulnaitis, po vyru Žemaitėnų, Turin labai svarbiu reikalu, išt. Lietuvos. Mėdžiui atsileipti arba kitą praneškite logreiciu, būtin dėkui MR. K. ZYS TANKIUS, 30 Nickels St., Newark, N. J. (S. 8-12)

PAIEŠKOMA
11 MARČIUKAITIS, Jozas, 1922 m. gyveno Flintburg, Mass.

20 MISEVICIUS, Justinas ir Salomonas, atvyko Ameriką 1909 m. ir liko Amerikos katalikų mokykloje, Seane, ir likim susirūpinusi.

30 VITKASKAL Brojus, Jonas ir Jozas.

40 POCHUS, Martin, gyveno Bridgeport, o vėliau Stamford, Conn. Ieškomeji arba kas apie juos žinotų, prašoma atsileipti šio laiško. LITHUANIAN CONSULATE, 28 Park Row, New York, N. Y.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

